

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak

Zöldfelületi lehetőségek felmérése kutyatartás szempontjából Siófokon

Belső konzulens: Dr. Szilvácsku Miklós Zsolt, egyetemi adjunktus, oktató

Belső konzulens intézete/tanszéke: Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
Tájtervezési és Településfejlesztési Tanszék

Készítette: Kaed Nóra

2024, Budapest

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés és célkitűzések	5
2. Szakirodalmi áttekintés	6
2.1. Kutyatartás vizsgálata	6
2.1.1. Kutyatartás helyzete Magyarországon	6
2.2. Kutyabarát turizmus Magyarországon	8
2.3. Kutyák környezetükre gyakorolt hatásai	11
2.3.1. Kutya pozitív hatásai az emberre szociálisan és egészségügyileg	11
2.3.2. Esetleges természeti hatások	13
3. Siófok település vizsgálata	15
3.1. Területi lehatárolás	15
3.1.1. Területhasználatok	16
3.1.2. Demográfiai jellemzés	18
3.1.3. Siófok turizmusa	19
3.2. Siófok természeti, táji adottságai	20
3.2.1. Ökológiai hálózat és Natura 2000 területek	20
3.2.2. Domborzat, talaj	21
3.2.3. Felszíni vizek	21
3.2.4. Éghajlat és helyi klíma	22
3.2.5. Növényzet és növényföldrajzi viszonyok	22
3.3. Szabadidős és mindennapi kutyás tevékenységek lehetőségei a településen	23
3.3.1. Kutyafuttató Fokihegyen	24
3.3.2. Tőreki-tanösvény	24
3.4. Strandok helyzete	25
3.4.1. Keszthelyi kutyastrand bemutatása	25
4. Konfliktusok a kijelölt területek hiányából	27
4.1. Kutyafuttatók hiánya	27
4.2. Balaton partjáról kitiltott kutyák	28
5. Kutatásom eredményeinek bemutatása	29
5.1.1. Közös nyaralás kutyával	31
5.1.2. Közterületen a póráz nélkül	32
5.1.4. Kutyastrand megnyitására való igények Siófokon	33
5.1.5. Strand eszközök, infrastruktúrák	33
5.1.6. Kutyafuttató létesítésére való igények Siófokon	34
5.1.7. Kutyafuttató eszközök, infrastruktúrák	35
5.2. Kérdőív nem kutyatartókhoz	35

5.2.1. Póráz nélküli kutyákkal találkozás zöldterületeken (pl. parkok, strandok)	36
5.2.2. Milyen sűrűn találkozik póráz nélküli sétáltatókkal Siófokon?	36
5.2.3. Szabadstrandokra bevitt kutyák, annak ellenére, hogy hivatalosan nem szabad	37
5.2.4. Kutyastrand létesítése a kutyák és a nem kutyások közötti esetleges konfliktusokra	38
5.2.5. Kutyapiszok problémájának csökkentése kutyafuttatók létesítésével.....	38
5.3. A két kutatás összegzése	39
6. Javaslat a területi igényekre	40
6.1. Tájépítészeti szempontok a kutyás területek tervezésénél	40
6.2. Kutyafuttató létesítése	41
6.3. Kutyastrand létesítése tájépítészeti szempontok alapján	44
7. Összegzés	47
8. Irodalomjegyzék.....	48

Ábrajegyzék

1. ábra: Kutyatartók számának felmérése.....	7
2. ábra: Európa kutya- és macskatartó háztartások.....	9
3. ábra: Londoni térkép, területi rangsorolás az állatbarát elfogadóhelyek számára.....	10
4. ábra: Kutya jótékony hatásai az emberre.....	12
5. ábra: Kutya vizeletének hatása a gyepen.....	14
6. ábra: Siófok területhasználatok, diagram	16
7. ábra: Siófok területhasználatok	17
8. ábra: Siófok népessége 1800-tól 2023-ig	18
9. ábra: Belföldi oda-, elvándorlás 1000 lakosra.....	18
10. ábra: Siófok OÖH és Natura 2000 területek.....	20
11. ábra: Siófoki strandok, részlet.....	25
12. ábra: Kutyatartók által megtett távolság kutyafuttatóért	28
13. ábra: Kutyabarát strandok Magyarországon.....	29
14. ábra: Milyen kapcsolatban áll Siófokkal? (kutyatartók felé)	31
15. ábra: Magával vinné a kutyáját, ha a lehetőségei adottak rá?	31
16. ábra: Elengedi kutyáját közterületen?	32
17. ábra: Összeszedi a kutyapiszkot zöldterületről?.....	32
18. ábra: Igényt tart kutyastrand megnyitására Siófokon?	33
19. ábra: Igényt tart kutyafuttató létesítésére Siófokon?	34
20. ábra: Milyen kapcsolatban áll Siófokkal? (nem kutyatartók felé).....	36

21. ábra: Mennyire fontos, hogy a zöldterületeken ne találkozzon póráz nélküli kutyával?.....	36
22. ábra: Milyen sűrűn találkozik póráz nélküli sétáltatókkal Siófokon?	37
23. ábra: Zavarja a szabadstrandokra bevitt kutya, annak ellenére, hogy tilos?	37
24. ábra: Megoldást jelenthet egy kutyastrand létesítése a kutyások és nem kutyások közötti esetleges konfliktusra?.....	38
25. ábra: Kutyaftató létesítése csökkentené a kutyapiszok problémáját?	39
26. ábra: Belvárosi kutyaftató kialakítására ajánlott terület	41
27. ábra: Sóstóra tervezett kutyaftató helye	42
28. ábra: Alkalmazható Foki-hegyi kutyaftató	46

Képjegyzék

1. kép: Keszthelyi kutyastrand	26
2. kép: Alkalmazható Foki-hegyi kutyaftató	43
3. kép: A tervezett kutyastrand helye.....	45

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Háziállatok száma Magyarországon	7
---	---

1. Bevezetés és célkitűzések

Napjainkban a kutyatartás Magyarországon kiemelkedően népszerűvé vált, és hazánkban minden második háztartásban megtalálhatóak a négy lábú családtagok. A kutyatartás iránti érdeklődés nem csupán hazánkban, de világszinten is jelentős, és Magyarország ebben a tekintetben az élenjáró országok között található. A szakdolgozatom középpontjában Siófok települése áll, amelynek keretein belül szeretném bemutatni a kutyatartók számára elérhető, különböző lehetőségeket a kutyával való aktív időtöltésre mind a mindennapokban, mind pedig a szabadidő hasznos eltöltésére.

Célom a település zöldterületeit és természeti értékeit fókuszba állítva bemutatni, hogy hogyan lehet ezeket a területeket kihasználni és integrálni a kutyatartók mindennapi életébe. A szabadidős tevékenységek, programok és lehetőségek részletes körüljárása segíteni fogja a kutyatartókat abban, hogy közelebbről megismerjék Siófok természeti adottságait, és azokat örömteli időtöltésre használják fel házikedvencükkel együtt.

Siófok Magyarország második legjelentősebb turisztikai célpontja Budapest után, és a város látogatottsága folyamatosan növekszik (INT-12). Ezzel párhuzamosan egyre több kutyabarát szálláshely jelentkezik a térségben. Ugyanakkor a kutyatulajdonosoknak korlátozott lehetőségeik vannak a szabadidős tevékenységek terén. A strandokon az kutyák jelenléte tiltott, ami nehézséget jelent számos gazda számára abban, hogy olyan programokat szervezzenek, amelyekbe házi kedvencüket is bevonhatják, például egy családi nyaralás esetén. Ezen probléma megoldására keresem a választ szakdolgozatom során, bemutatva a kutyabarát tevékenységek és területek lehetőségeit Siófokon.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1. Kutyatartás vizsgálata

Az állatok, különösen a kutyák iránti szemlélet az elmúlt évszázad során jelentős változásokon ment keresztül. Az állattartó felelőssége, hogy a jó gazda gondosságával járjon el az állatai iránt. Ennek részeként biztosítani kell az állat fajának, fajtájának és egyedi élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételeket, figyelembe véve az állat korát, nemét és egészségi állapotát. A „jó gazda” minden olyan tevékenységet magában foglal, amely az állat jólétéhez szükséges. Ide tartozik az elhelyezés, az ellátás, a táplálás és a megfelelő mozgás lehetőségének biztosítása. (NÉBIH 2018)

A megfelelő mozgástér biztosítása kiemelten fontos, mivel ez nemcsak az állatok jólétéhez, hanem a tájépítészeti tervezés szempontjából is alapvető szerepet játszik. A kikötés vagy az állandó kennelben tartás káros hatással lehet az állat szocializációjára. Meggátolja a kutya megfelelő beilleszkedését az emberi és fajtársi közösségbe, és egyhangú, korlátozott mozgásterük akár egészségügyi problémákhoz is vezethet. (NÉBIH 2018)

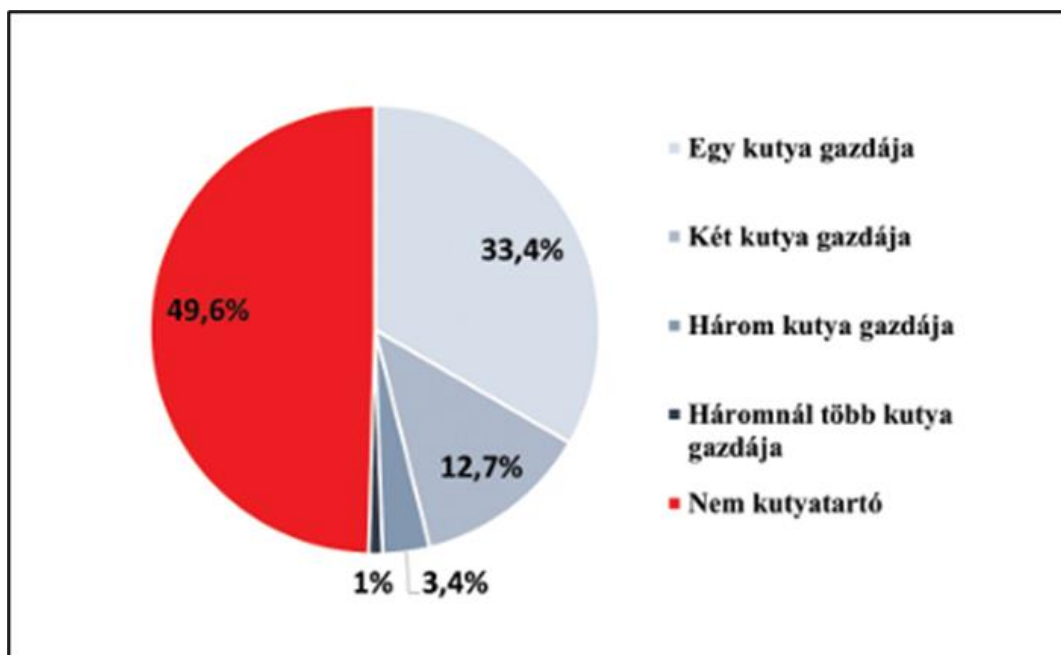
Kutyatartás során ügyelnünk kell arra, hogy az állat természetes viselkedését lehetővé tegyünk, miközben nem zavarjuk a környező lakóközösség életét és szokásrendjét. Fontos, hogy ne csak az állat jólétére, hanem a társadalmi együttélés kölcsönösen elfogadott szabályaira is figyelmet fordítsunk embertársaink irányában. (NÉBIH 2018)

2.1.1. Kutyatartás helyzete Magyarországon

A növekvő kutyapopuláció azt mutatja, hogy egyre nagyobb az igény az állatokkal foglalkozó, megfelelően képzett szakemberekre és területre, mint például az állatorvosokra, valamint a kutyatartást segítő termékekre és kutyabarát szolgáltatásokra. (Vetter S 2022)

A 2021-es KSH felmérés egyik alapvető kérdése arra irányult, hogy a magyar háztartásokban élnek-e kutyák, és ha igen, hányan. A COVID-19 járvány erős behatással volt a kutyatartás számának emelkedésére (Vetter S 2022). A felmérés mintája 1001 főből állt, amely reprezentatívnak tekinthető a teljes felnőtt magyar lakosság szempontjából. A kutatások eredménye kimutatta, hogy a háztartások mintegy felében kutyával élnek, míg a járvány előtt csupán a háztartások harmadában voltak jelen. A leggyakoribb eset az egyetlen kutyát tartó

háztartások (33,4%), míg a három vagy annál több kutyát tartó háztartások aránya mindössze 1% (1. ábra). Ezen eredmény magas az európai normákhoz képest, ugyanis ebet tartó háztartások tekintetében az élmezőnyben vagyunk. Pontos értéket a kutyák létszámára csak becslésekből lehet következtetni, amelyek szerint körülbelül 2,5-3 millió kutya él ma Magyarországon, melyet a KSH kutatására lehet alapozni (1. táblázat). (Varga 2023)

1. ábra: Kutyatartók számának felmérése (forrás: <https://doi.org/10.15196/TS630601>)

Házikedvenc-állomány Magyarországon Pet population of Hungary					
Állat	2017	2018	2019	2020	2021
Kutya	2 050 000	1 180 000	2 050 000	2 050 000	2 800 000
Macska	2 280 000	2 000 000	2 300 000	2 330 000	2 380 000
Díszmadár	438 000	435 000	435 000	412 000	412 000
Akváriumi állatok	85 000	85 000	85 000	85 000	86 000
Kisemlős	397 000	390 000	395 000	395 000	398 000
Hüllő	60 000	50 000	58 000	58 000	60 000

1. táblázat: Háziállatok száma Magyarországon (forrás: www.ksh.hu/statszemle_archive/terstat/2023/2023_06/ts630601.pdf)

2.1.2. Szabályok a kutyasétáltatásra

A jogi előírások különbséget tesznek a kutyasétáltatás tekintetében a belterületen, külterületen, valamint a védett és nem védett természeti területeken. Közterületen való tartózkodás során az állatvédelmi jogszabályok előírják a póráz használatát, és a szabályok be nem tartása jogi következményeket vonhat maga után. (Varga 2023)

Lakott területen kívül nincs olyan általános szabály, amely előírná a kutyák pórázon sétáltatását. Fontos azonban megjegyezni, hogy ez a szabályozás nem érvényes a védett vagy nem védett természeti területeken, például erdőkben. Ilyen helyeken továbbra is kötelező a kutyák pórázon tartása. (Varga 2023)

Ezenkívül a közterületen sétáltatott kutya tulajdonosának kötelessége biztosítani, hogy az állat ne jelentsen veszélyt más állatokra vagy emberekre. Bár a szájkosár használata nem minden esetben kötelező, feltéve, ha a törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet előírja. Azonban, ha az adott kutya viselkedését nem ismerjük, vagy csak így tudjuk garantálni, hogy másokat vagy más állatokat ne veszélyeztessen, erősen ajánlott a használata. (Varga 2023)

2.2. Kutyabarát turizmus Magyarországon

A kutyaturizmus dinamikusan növekvő ágazata a turizmusnak Magyarországon. Egyre több szálláshely és étterem készült fel a háziállatokkal érkező vendégek fogadására, és ezeket már hivatalos védjegyek is minősítik, így könnyebben megtalálhatók a gazdák számára. Jelenleg több száz ilyen állatbarát létesítmény működik az országban. (INT-01)

A kutyabarát szolgáltatások iránti kereslet folyamatosan nő, amit jól mutat az is, hogy a szálláskeresések során a kutyabarát opciók a nyolcadik legkeresettebb kategóriává váltak. Kelemen Lili, a Szallas.hu szövivője szerint az elmúlt években jelentősen emelkedett azoknak a vállalkozásoknak a száma, amelyek kifejezetten a kutyás vendégeket célozzák meg. (INT-01)

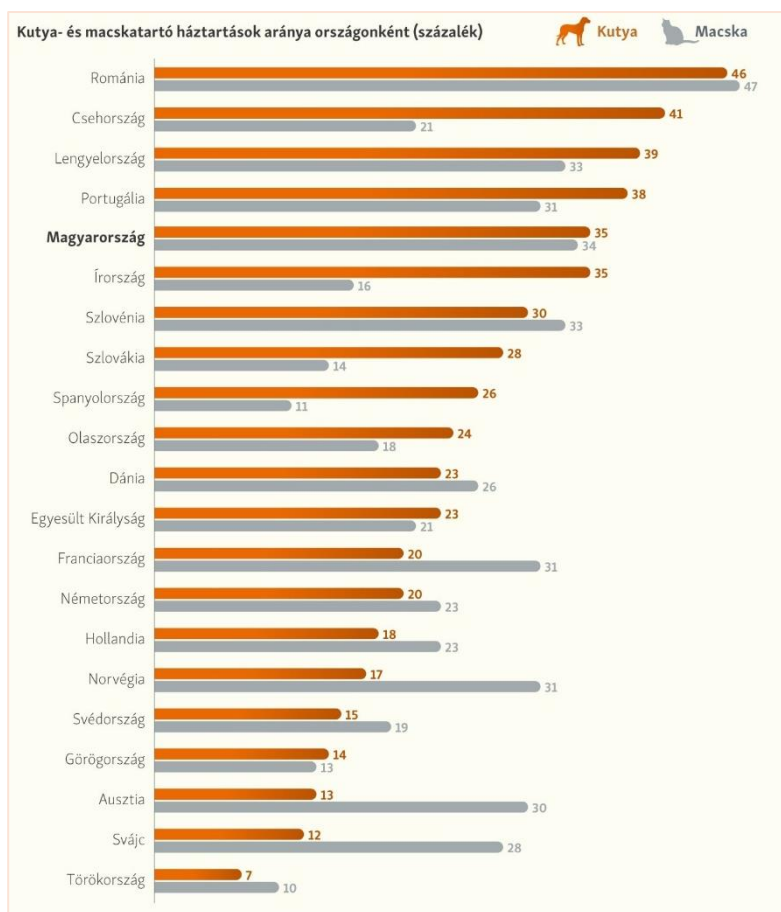
A kutyatulajdonosok utazási szokásai is sokszínűek. Kétharmaduk mindig magával viszi kedvencét, 20 százalékuk pedig általában kutyával indul útnak. A felmérések szerint a gazdik fele évente többször is utazik belföldön, 14 százalékuk havonta egyszer, és minden ötödik kutyatulajdonos akár havonta többször is útnak indul négylábú társával. (INT-01)

A Kutyabarathelyek.hu és a Szallas.hu közös felmérése már a COVID-19 járvány előtt is rámutatott, hogy jelentős utazási kedv mutatkozik a kutyatulajdonosok körében. Az elmúlt három év során tovább nőtt a kutyatartók száma, ezzel együtt pedig az állatbarát szállások, éttermek, attrakciók és egyéb szolgáltatások iránti igény is fokozódott. (INT-01)

2.3. Külföldi példák a kutyasétáltatási szokásokra és szabályokra

Az európai nagyvárosok közparkjainak kutyás parkhasználati szokásait tanulmányozva észrevehető, hogy számos európai országban különféle rendelkezések szabályozzák a kutyák sétáltatását a parkok területén. Egyes városokban és konkrét parkokban még különféle szabályok is érvényesek. A fő szempontja, hogy a közpark minden látogatója számára elérhető legyen a pihenéshez, és mindenki köteles tiszteletben tartani mások igényeit. A szabályok egyértelmű kommunikációval rendelkeznek, melyek elérhetőek a parkok hivatalos weboldalán, és helyszíni irányítótáblák segítik a szabályok betartását. Kötelező a városi kutyasétáltatás során a póráz használata, valamint a kutyapiszok összegyűjtése is, így mindkét szabály megsértése különböző büntetéseket von maga után. A közparkokban gyakran elkülönített kutyás területeket alakítanak ki, amelyek nem csupán kutyafuttatók, hanem kiterjedtebb területek is, ahol az ebek játszhatnak, sőt, akár úszhatnak is. Egyetlen európai országban sincs teljesen szabad kutyasétáltatás, mindenhol léteznek olyan zónák, ahova kutyák nem léphetnek be.

Ezek nem csupán olyan helyek, ahol az eltérő használat miatt szükséges a tilalom, hanem olyan ökológiailag érzékeny területek is, mint például fészkelő helyek, ahová még pórázzal sem vihetők kutyák. Az is elmondható, hogy a vizsgált európai országok közül Magyarországon arányosan több ember tart kutyát, mint máshol, amelyet az alábbi árba is ismertet. (EB OVO 2017)

2. ábra: Európa kutya- és macskatartó háztartások (forrás: <https://www.szabadeuropa.hu/a/kutya-setaltatas-kijarasi-tilalom-macskallat/30940743.html>)

Ausztriában a fővárosi parkokban korlátozottak a lehetőségek a kutyasétáltatásra, kötelező a póráz használata, és több parkba egyáltalán nem lehet bevinni a kutyát. Számos területen, például a Stadtparkban, csak pórázon és kizárólag a burkolt sétányokon engedélyezett a kutyák tartózkodása. A szigorú szabályozás ellensúlyozásaként azonban kárpótoló területek is rendelkezésre állnak, mint például a 14 ezer négyzetméteres, vadregényes Duna-sziget, ahol a kutyákat szabadon lehet futtatni, és kutyabarát strandok is elérhetők. (EB OVO 2017)

Németország területén eltérőek a szokások. A berlini Tiergarten például szigorúan szabályozza a kutyák jelenlétét, csak hosszú pórázon lehet őket sétáltatni, és az ökológiailag érzékeny területekre egyáltalán nem vihetők be. München Englischer Gartenja viszont nagyon engedékeny a kutyákkal, a póráz használata ajánlott, de sokan nem tartják be, ezért gyakran konfliktusok keletkeznek a parkban. (EB OVO 2017)

Franciaországban minden parknak más a szabályozása, Párizsban bizonyos helyekre egyáltalán nem lehet kutyával bemenni. A parkokon belül is korlátozzák a mozgást, a legtöbb helyen a fűre vagy zöldfelületre tilos lépni a kutyának, csak a kijelölt járdákon haladhat. Általában a játszótérek, virágágyások és sportpályák számítanak tiltott zónáknak. (EB OVO 2017)

Londonban nagyvonalú a szabályozás, minden engedélyezett, ami másokat nem zavar, de a kutyatartók felelőssége, hogy az állatokat ellenőrzésük alatt tartsák és a kutyapiszkokat összeszedjék. Az elfogadóhelyek száma kerületenként változó (3. ábra) (INT-05). A londoni

3. ábra: Londoni térkép, területi rangsorolás az állatbarát elfogadóhelyek számáról (forrás: <https://fasthomes.org/the-most-and-least-pet-friendly-london-boroughs>)

királyi parkokba, mint például a Kensington, Hyde, Greenwich és Richmond, póráz nélkül is be lehet vinni a kutyákat (maximum négyet egyszerre), de szigorúan kéri a parkhasználókat, hogy ne zavarják tevékenységükkel másokat. (EB OVO 2017)

2.3. Kutya környezetükre gyakorolt hatásai

A kutya az évszázadok során vált az emberi közösségek elválaszthatatlan részévé, számos szociális és egészségügyi előnyt hozva. Az állatok és az emberek közötti szoros kötődés nemcsak társadalmi hatásokkal jár, hanem pozitívan hat az egyének és a közösségek mentális és fizikai jólétére is (4. ábra). Beilleszkedett a mindennapokba, és természetes élettére az emberrel közös tér lett. Habár az idő során az emberi fejlődés és a technológiai újítások révén a kutya eredeti funkcióit – mint például a szaglás, hallás és erő – fokozatosan átvették a hatékonyabb eszközök, mindezek ellenére a kutya továbbra is az ember közelében maradt. Négylábúak népszerűsége töretlen, sőt, egyre több ember dönt úgy, hogy megosztja otthonát velük. (Brédi Fruzsina, 2019)

2.3.1. Kutya pozitív hatásai az emberre szociálisan és egészségügyileg

A kutya és az emberek közötti kapcsolat rendkívül mély és számos pozitív hatással bír az emberi élet különböző területeire. A kutya jelenléte nemcsak érzelmi támogatást nyújt, hanem különböző szociális és egészségügyi előnyökkel is jár. Az állat részéről a kötődés növekvő bizalmat jelent, míg az ember részéről fokozott gondoskodási hajlamot és az állat igényeinek jobb megértését. (Brédi Fruzsina, 2019)

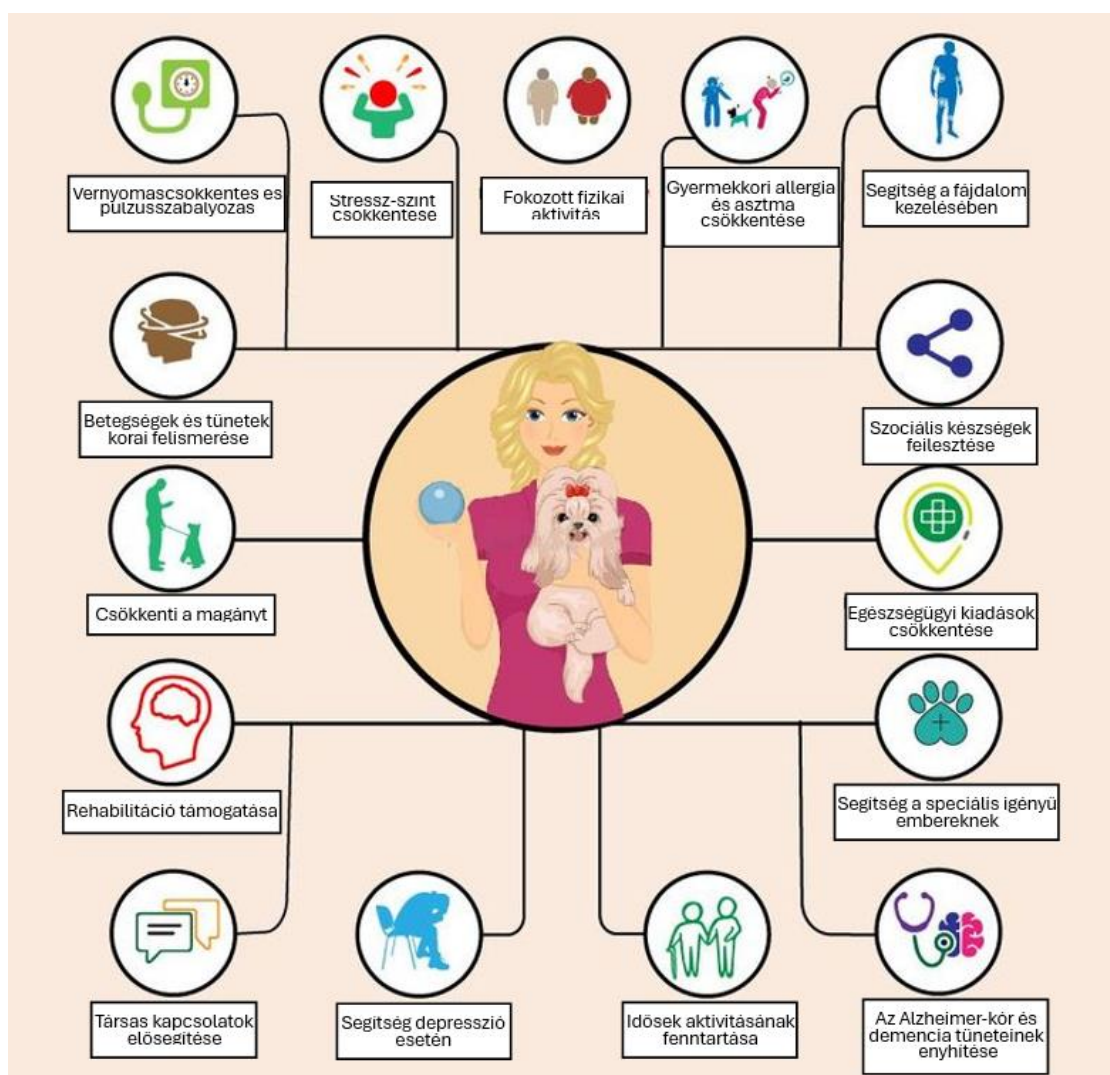
Kutyával sétálva az ember könnyebben megközelíthetővé válik, ami elősegíti a társas interakciókat és a barátkozást. Kutatások kimutatták, hogy a kutyatulajdonosok körülbelül 40%-a könnyebben alakít ki barátságokat. A Tufts Egyetem Cummings állatorvosi szakon végzett tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy azok az emberek, akik erős kötődést mutatnak egy kisállathoz, jobban kötődnek egymáshoz emberi kapcsolataikban és közösségeikben is. (INT-02)

A kutya feltétel nélküli szeretetet és érzelmi támogatást nyújtanak, ami segít elkerülni a társadalmi elszigeteltséget. Egy ausztrál tanulmány megmutatta, hogy a kutyatartás csökkenti a magányt. A Human Animal Bond Research Institute felmérése szerint a válaszadók 85%-a úgy gondolja, hogy a háziállatokkal való interakció csökkenti az egyedüllét érzését. (INT-02)

A kutyatulajdonosok esetében számos egészségügyi előnyt is megfigyeltek. Egy átfogó tanulmány megállapította, hogy a kutyatulajdonosoknál alacsonyabb a korai szívroham kockázata. Továbbá a kutyatartók vérnyomása alacsonyabb, és jobban reagálnak a stresszre. A kutyával való együttélés különösen jótékony hatással van azok számára, akik koszorúér-

problémákkal küzdenek, esetükben nagyobb mértékben csökkent a halálesetek száma. A kutatás arra a következtetésre jutott, hogy az emberek és a kutyák közötti kötődés csökkenti a stresszt, amely a szív- és érrendszeri problémák egyik fő oka. (INT-02)

A kutyák idősekre gyakorolt hatásai is rendkívül pozitívak. A kisállat-terápia javítja a mentális betegségben szenvedők kognitív funkcióit, hosszú távú gondozás keretein belül. A demenciában szenvedő idősök viselkedésének és szociális interakcióinak javulása is kimutatható. (INT-02)

4. ábra: Kutya jótékony hatásai az emberre (saját szerkesztés) (forrás: <https://www.fitbark.com/en-WW/blog/15-research-backed-health-benefits-to-owning-a-dog>)

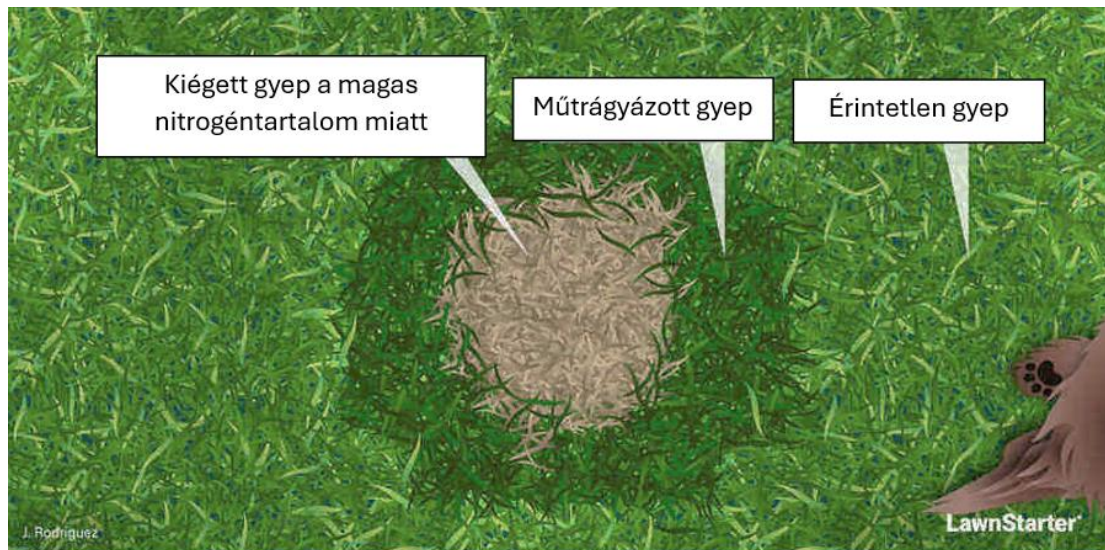
2.3.2. Esetleges természeti hatások

A kutyák gyakran negatívan befolyásolhatják a természetet. Ennek legfőbb oka a gazdák felelőtlen viselkedéséből és az edukáció hiányából fakad. A kutyák által okozott szennyezés, a vizeletük és ürülékük által, jelentős problémát jelenthet a környezet szempontjából. A kutyák vizelete és ürüléke nem csupán esztétikai okokból kellemetlen, számos természeti kár és fertőzés származhat, ha nem figyelünk oda megfelelően.

Siófok városában a kijelölt kutyás területek hiánya miatt gyakori jelenség, hogy a kutyások a parkokban vagy egyéb zöldterületeken engedik szabadon kedvenceiket, hogy megfelelő mozgást biztosítsanak számukra. Jelenleg mindössze egy kutyafuttató található a városban, így a gazdák gyakran kénytelenek más területeken levezetni kutyáik mozgásigényét. Ez a lehetőségek hiányában taposási károkat és vizelet okozta talajszennyezést eredményezhet, ami károsítja a helyi növényzetet, különösen az olyan érzékeny részeken, mint a parkosított területek és a Balaton-parti növényzet.

A kutyavizelet magas nitrogéntartalma miatt a fiatal, vékony kérgű fák különösen sérülékenyek: gyökereik károsodhatnak, a növényzet pedig kiéghet a talaj csökkent pH-értéke, valamint a megnövekedett foszfor-, nitrogén-, kálium- és kloridszint következtében. Míg ezek az elemek kis mennyiségben táplálhatják a növényeket, magas koncentrációjuk fitotoxikus hatású. Az ozmotikus kiszáradás miatt a hajszálgyökerek károsodnak, sejtpusztulás lép fel, ami főként a felszínhez közeli gyökerekkel rendelkező fiatal fákat érinti. Ezen fák esetében hancs- és kambiumnekrózis is kialakulhat, amely elősegíti a farontó gombák behatolását. (BALDER, 1998).

A vizeletfoltok mérete a kutya méretétől, a vizelet mennyiségétől és összetételétől függ, de átlagosan egy kutya napi 40-2000 ml vizeletet termel. Egyes mesterséges gyűjtőállomások mérései alapján a frekvenciált területek fái évente 10 liter vizeletnek vannak kitéve. (BALDER, 1998). Gyepes területekre gyakorolt hatásokat vizsgálva kezdetben, különösen fiatal kutyák esetén, a foltok mélyzöld színűek, és a fű erőteljesen nő körülöttük. Később, vagy ha nagyobb mennyiségű vizelet kerül a fűre, a foltok megjelenése megváltozik, a fű elpusztul. Idővel a foltok széle elvékonyodik, és a sárgás területek egyre nagyobbak lesznek, amint az az alábbi ábra is jól mutatja (5.ábra). A kutyaparkokban és a legtöbb helyen az intenzív használatra tervezett fűmagoknak köszönhetően nem okoz komolyabb problémát. (INT-03)

5. ábra: Kutya vizeletének hatása a gyepen (saját szerkesztés) (forrás: <https://www.lawnstarter.com/blog/lawn-care-2/dog-pee-killing-grass/>)

A kutyák ürüléke egy másik fontos környezeti hatást érintő terület, mely számos ökológiai problémát okozhat. Sokan tévesen úgy gondolják, hogy a természet számára ártalmatlan, és akár trágyaként is hasznosítható, ezért nem takarítják össze. Azonban a kutyák által fogyasztott magas fehérjetartalmú étel jelentős befolyással van az ürülék összetételére. A magas fehérjetartalmú étrend eredményeként az ürülék magas nitrogén- és foszfortartalmú, valamint erősen savas lehet. Az ürülék lebomlása egy összetett folyamat, amely akár 2 hónaptól 12 hónapig is eltarthat, attól függően, hogy milyen körülmények között zajlik. Ennek során különböző káros anyagok és gázok szabadulhatnak fel. Többek között a nitrogén lebomlása során ammónia keletkezhet, ami környezeti károsodást okozhat, ha túlzott mennyiségben kerül a talajba vagy a vízbe. Emellett a szerves anyagok lebomlása során jelentős mennyiségű szén-dioxid és metán is keletkezhet, amelyek hozzájárulhatnak a globális felmelegedéshez és a légköri szennyezéshez. (INT-04)

3. Siófok település vizsgálata

3.1. Területi lehatárolás

Siófok Somogy vármegye északkeleti részén helyezkedik el. A Balaton-part legnépesebb és legnagyobb területű települése. Kiterjedése mintegy 124,66 km² nagyságú. Balaton-medence, Mezőföld és Külső-Somogy kistájak határán terül el. Siófok települést nyolc különböző területi részre lehet felosztani. (INT-06)

A Belvárosban található a város legtöbb nevezetessége, köztük a Fő tér, a vasútállomás, a buszpályaudvar, a kikötő és a Petőfi sétány. A Fő utca két külön szakaszra szakadt a 2012-es főtéri átépítés következtében, így a forgalmat a Tanácsház utcára terelték, ami nyugalmas légkört teremtett a Fő tér körül. (INT-06)

A Balatonkiliti délről határolja a Belvárost. Siófok legnagyobb kertvárosi területe, melyet a Sió és az M7-es autópálya szegélyez. Északi részén a Siófoki Nemzetközi Repülőtér található, míg délen a Siófok bevásárlóközponti csomópontja, a Park Center. (INT-06)

A város legkeletibb részén Sóstó található, amely ma már egyre inkább egybeépül Balatonvilágossal. Ezen a területen található a Sóstó nevű állóvíz, amely fürdésre nem, de csónakázásra és horgászatra alkalmas. (INT-06)

A Fokihegy a Belvárostól nyugatra helyezkedik el, jellemzően lakóparkok és zöld területek alkotják. A Siófoki Kórház és Rendelőintézet is ezen területbe tartozik.

Szabadifürdő a Belváros és Sóstó között elhelyezkedő üdülőövezet. Siófok egyik legkisebb városrésze. Itt található az egyik legnagyobb szabadstrand, amely ligetes jelleggel rendelkezik. Északi részén üdülőövezet, délen pedig kertvárosi övezet található.

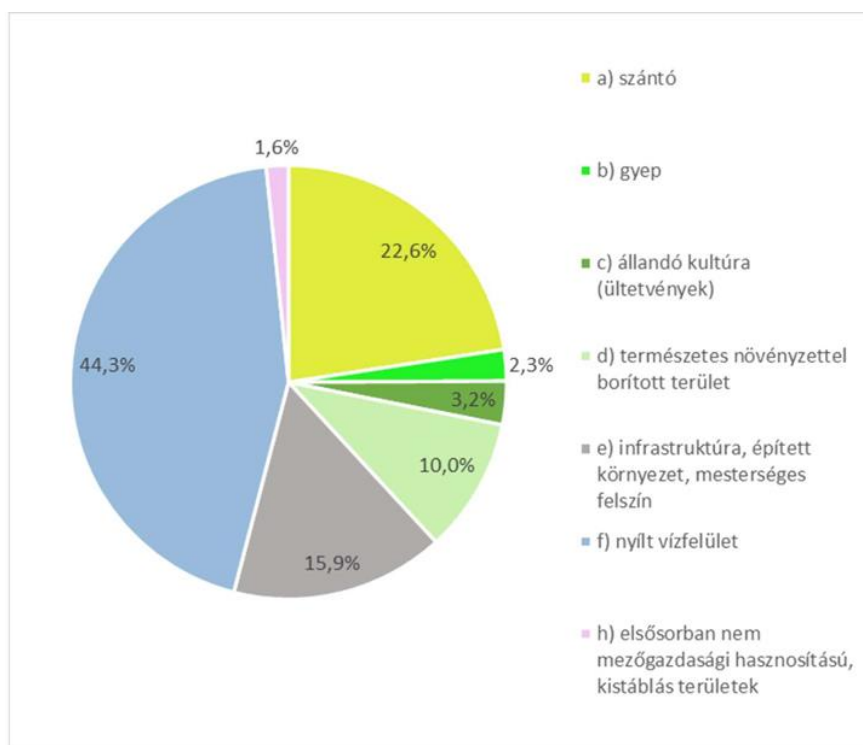
Balatonszéplak a város legnyugatibb része, amely teljesen egybeépült Zamárdival. Balatonpartját ezüstpartnak nevezik. Kertvárosias jelleget képvisel.

Balatonújhely Siófok Belvárosa és Balatonszéplak között terül el, teljes egészében üdülőövezet. Itt található a BAHART kikötő.

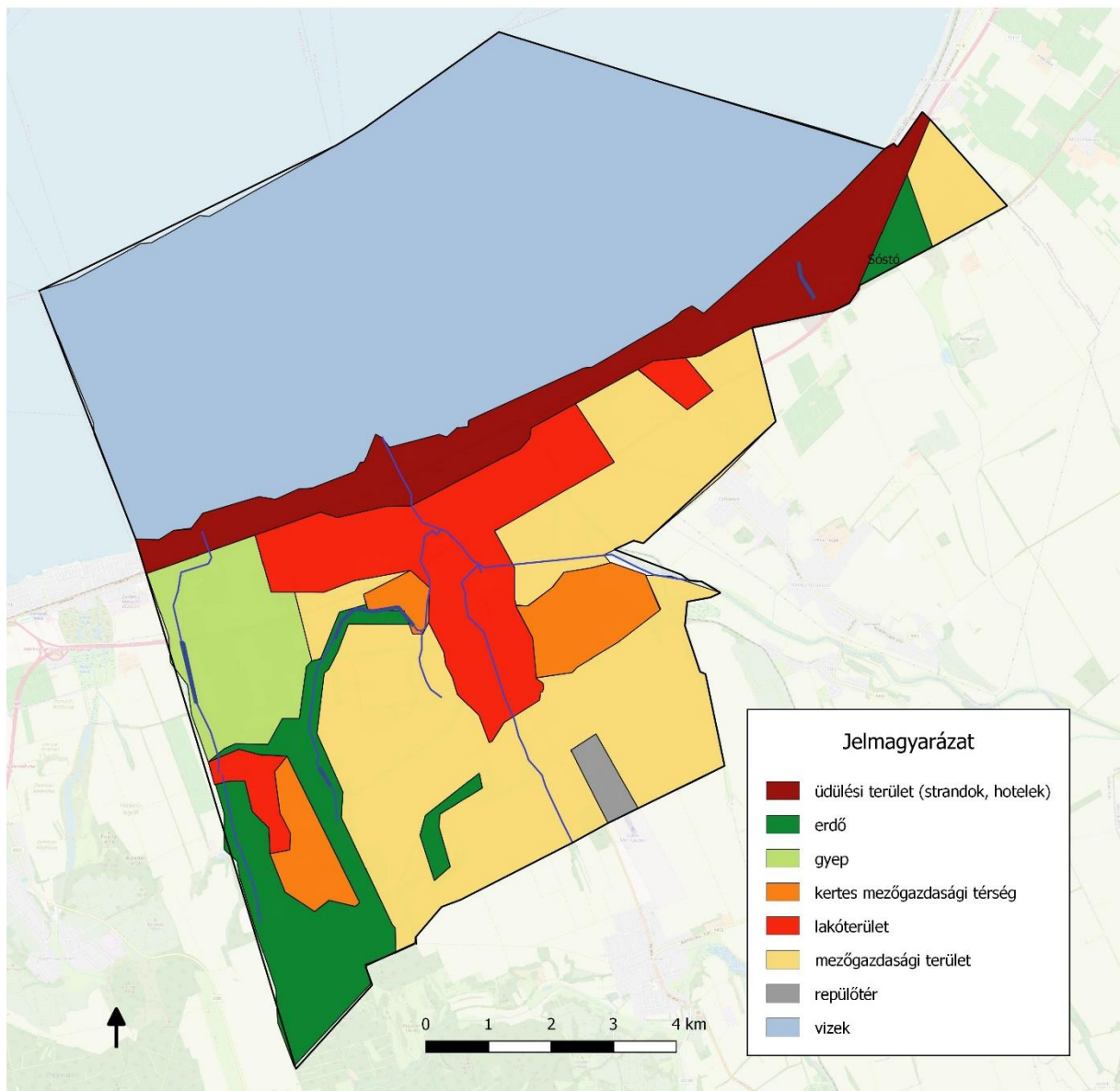
Töreki Siófok város központjától távolabb, az erdős területen fekszik, Balatonszéplaktól délre. Ezen terület a középkorban külön településként, Turegként létezett, majd 1968-ban csatolták Siófokhoz. A Cinege-patak és a dél-dunántúli piros turistaútvonal is itt halad át. (INT-06)

3.1.1 Területhasználatok

Siófok a Balaton déli partján fekvő város, közigazgatási területe a tó egy részét is magában foglalja. A terület nagy része külterület, melynek jelentős része a tómeder területét teszi ki. A belterület a Balaton-parti sáv és az M7 autópálya között, déli irányban Kiliti és Töreki is részét képezi. A terület közel kétharmada nyílt vízfelület és mesterséges felszín, beleértve a Balaton is. A természetes növényzet borította terület, ideértve a partmenti nádasokat, csupán 10%. A maradék területen a szántók aránya a legnagyobb (22,6%). A gyepterületek, mint a rétek és legelők, 291 hektáron terülnek el, jellemzően a vízfolyások mentén. A külterületen, a Töreki dombon és a Kiliti szőlőhegyen, a természeti adottságok lehetővé teszik a szőlő- és gyümölcsstermesztést. Ezek a területek összesen csak 3,2%-át teszik ki a teljes közigazgatási területnek. A gyümölcsstermesztés a legjelentősebb gazdálkodási formáját (375 ha), a Cinege-patak és a Pálfi-patak közötti területeken művelik. Siófokon alacsony az erdőterületek aránya (6%), koncentrálódva a város délnyugati részére. Az erdőterületek nagy része gazdasági erdő, de védelmi rendeltetésű erdőterületek is vannak a közigazgatási területen. Kisebb közjóléti erdőterület található a Békás-tó környékén, míg a fásított területek kevesebb, mint 1 hektáron helyezkednek el. (6.ábra) (7. ábra) (Terra Stúdió Kft.2017)

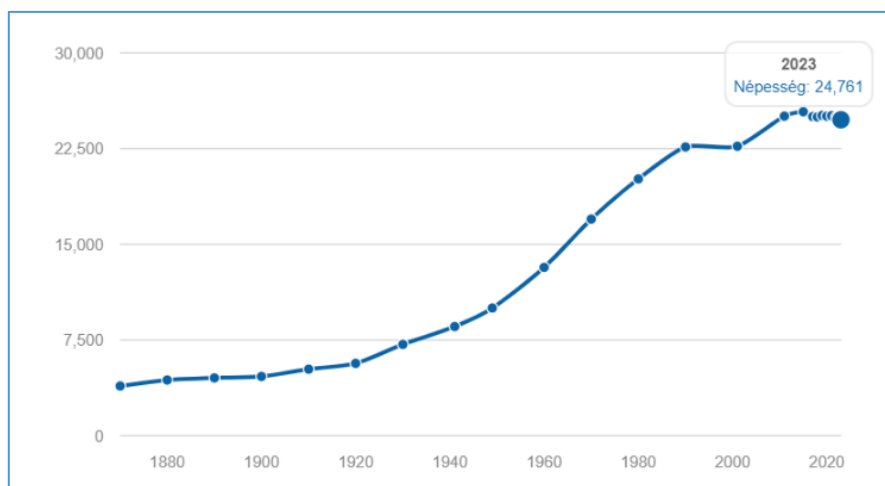
6. ábra: Siófok területhasználatok, diagram (forrás: Terra Stúdió Kft., 2017)

7. ábra: Siófok területhasználatok (saját szerkesztés)

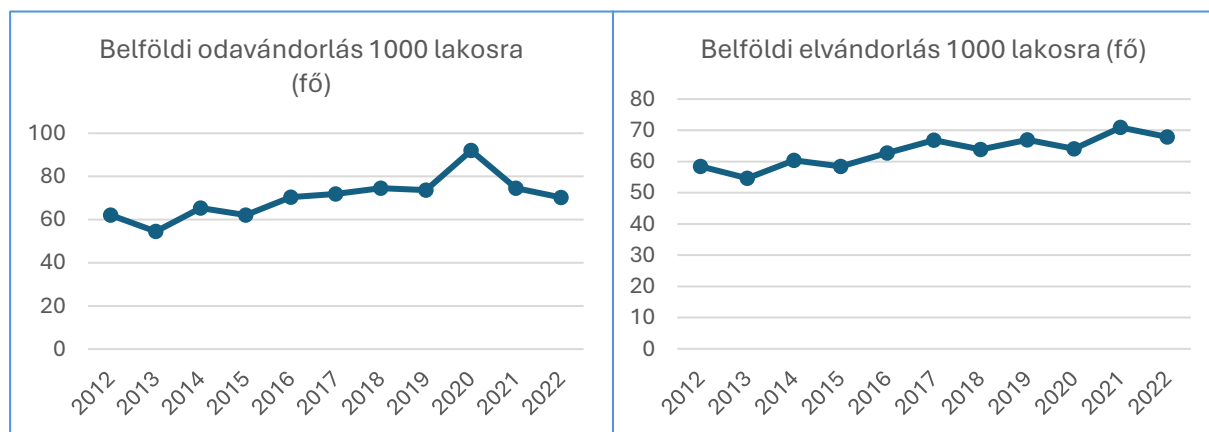
3.1.2. Demográfiai jellemzés

Siófok Somogy-vármegye második legnépesebb, a Balaton-part első legnépesebb települése. Állandó lakosainak száma a település dinamikus fejlődésével párhuzamosan nőtt. Az elmúlt 60 évet tekintve a lakossága közel megduplázódott. A 20. század második felétől Siófok lakossága folyamatos növekedést mutat. A népességnövekedés üteme felgyorsult az 1950-es évek során, különösen a szocializmus évei alatt. A város lakosságának megkétszereződöttége az urbanizáció hatására következett be. 1960-ban 13.189 fő, 2023-ban pedig 24.761 fő volt a lakosainak száma (8. ábra). (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

8. ábra: Siófok népessége 1800-tól 2023-ig (forrás: népesség.hu)

A növekedés nem a természetes népszaporulatból, hanem a betelepülők átlagosnál nagyobb számából adódott. 2012-től mért statisztikai eredményeket tekintve az odavándorlások száma, habár minimálisan, de minden évben meghaladta az elvándorlások számát. A legutóbbi felmérések eredménye az elvándorlásra 68 főt, az odavándorlásra 70 főt mutatott, melyet az alábbi ábra reprezentál (9. ábra). (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

9. ábra: Belföldi oda-, elvándorlás 1000 lakosra (forrás: Teir.hu)

3.1.3. Siófok turizmusa

Siófok, a Balaton déli partjának legnagyobb városa, kiemelt turisztikai célpont Magyarországon. A város a Balaton régió turizmusának egyik központja, amely minden évben több százezrek számára nyújt kikapcsolódási lehetőséget. A turizmus Siófokon jelentős gazdasági tényező, mely folyamatosan fejlődik és bővül. (INT-07)

2023-ban a Balaton régióban összesen 3 millió vendég 8,8 millió vendégéjszakát töltött el különböző szálláshelyeken. Ebből Siófok részesedése kiemelkedő, 1,3 millió vendégéjszakával, ami a legmagasabb a régióban. Siófokot követi Hévíz 1 millió, Balatonfüred 874 ezer, Zalakaros 725 ezer és Keszthely 301 ezer vendégéjszakával. Országos szinten Budapest után Siófok generálta a legtöbb vendégéjszakát. (INT-07)

Siófokon a vendégéjszakák többsége belföldi turistáktól származik, 2023-ban ez az arány 72% volt. Ugyanakkor a külföldi vendégek száma is növekvő tendenciát mutat: 2022-höz képest 10%-kal nőtt a külföldi vendégéjszakák száma, ami az összes vendégéjszaka 28%-át teszi ki. (INT-07)

A 2023-ban mért vendégéjszakák száma Siófokon (1,3 millió) 20%-kal haladja meg a 2019-es év eredményeit és 1%-kal marad el a 2022-es rekordtól. Az idegenforgalom növekedése jelentős gazdasági bevételt hoz a városnak, ami hozzájárul a helyi infrastruktúra és szolgáltatások folyamatos fejlesztéséhez. (INT-07)

Siófok turizmusának fontos elemei a kulturális és szabadidős programok. A Siófoki Tourinform iroda a több mint 110 éves műemlék Víztoronyban található, amelyet 2023-ban több mint 42 ezer látogató keresett fel, 25%-kal többen, mint 2019-ben. (INT-07)

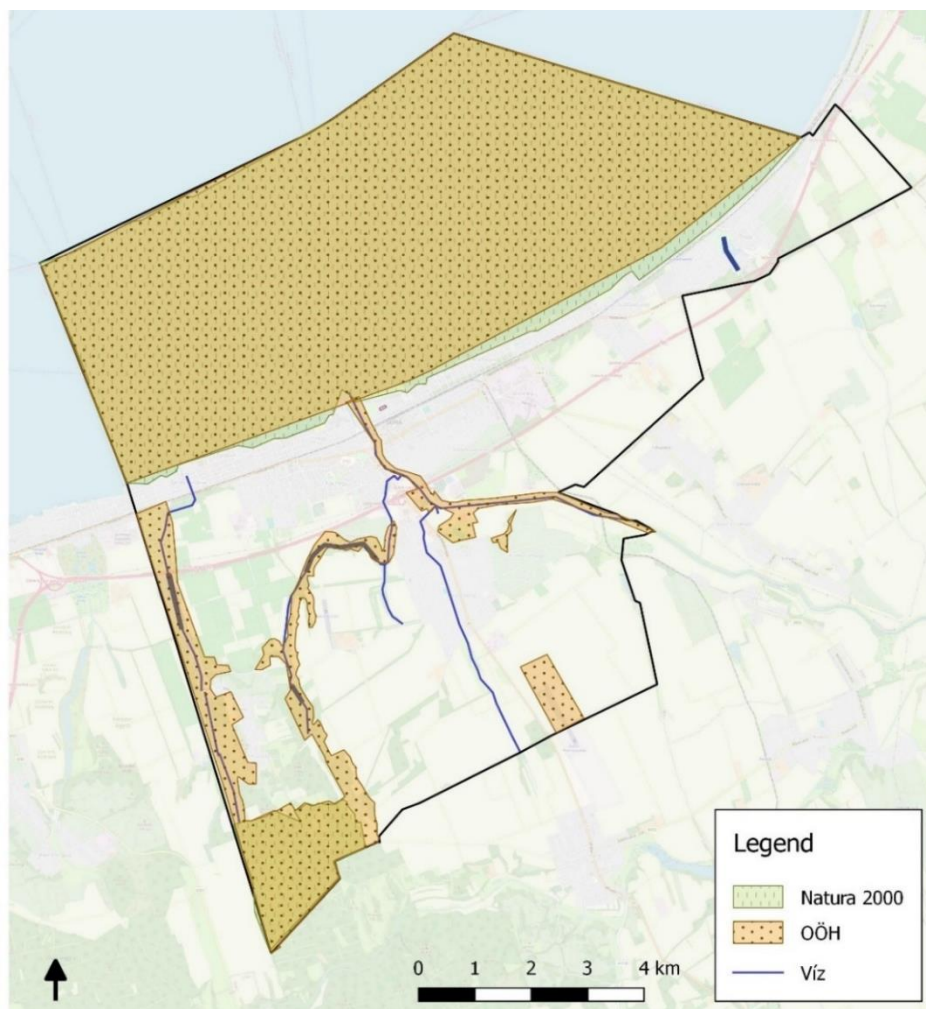
Siófok turizmusa dinamikusan növekedik, és egyre nagyobb vonzerőt gyakorol mind a belföldi, mind a külföldi turistákra. A város gazdasága jelentős mértékben támaszkodik a turizmusra. Az idegenforgalom növekedése és a folyamatos fejlesztése fontos, hogy Siófok a jövőben is kiemelt turisztikai célpont maradjon. (INT-07)

3.2. Siófok természeti, táji adottságai

3.2.1. Ökológiai hálózat és Natura 2000 területek

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervében Siófokon a nemzeti ökológiai hálózatba a következő területeket sorolták: Balaton és Sió-csatorna külterülete, Töreki halastavak, Cinege-patak parti sávja, Pálfi-patak, Töreki ág parti sávja, Békás-tó, valamint egyes erdősávok. Pufferterület nem került kijelölésre. (Terra Stúdió Kft.2017)

Siófok közigazgatási területét két Natura 2000 terület érinti: a Balaton, mint különleges madárvédelmi és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, valamint a Ságvári dombok, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. A területek védelmi célja a közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a fenntartható gazdálkodás feltételeinek biztosítása. (10.ábra) (Terra Stúdió Kft.2017)

10. ábra: Siófok OÖH és Natura 2000 területek (saját szerkesztés)

3.2.2. Domborzat, talaj

Siófok domborzata és talajtani adottságai a Balaton medencéjében található, geomorfológiai egységek határoznak meg. Északi részen mélyfekvésű akkumulációs mederterületek találhatóak, tavi és folyóvízi üledékekkel, tözeges képződményekkel. A Tőreki-láp, Sió-berek és Szabadi Sóstó területek jelentős része ebbe a kategóriába tartozik. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

Siófok északi részén, különböző eróziós és deráziós völgyek határolják a dombsági területet. A keleti határt az Enyingi löszös, völgyközi hát alkotja. (Kovács Zsolt 2020)

A Balaton egykori öntésterülete sík felszínű volt, eredetileg réti öntés és réti talajok jellemezték. Az emberi tevékenységek és beépítések következtében antropogén talajok alakultak ki a területen. Siófok déli része Külső-Somogy területéhez tartozik, ahol hullámos felszínű, termékeny löszös üledékeken kialakult csernozjom talajok találhatóak. A területen gyümölcsös ültetvények is jellemzőek. (Kovács Zsolt 2020)

Felszínmozgásra leginkább hajlamos területek közé tartozik a belterülettől észak-nyugatra fekvő Jódi-hegy, mely meredek völgyoldalakkal és löszmélyutakkal rendelkezik. Egy másik érzékeny területrész a Balatonszabadi-Sóstó vasútállomás mögötti partfalsáv, ahol rogyásos típusú felszínmozgásokat regisztráltak korábban. (Kovács Zsolt 2020)

3.2.3. Felszíni vizek

A Balaton, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet legjelentősebb állóvize, 75 cm vízállás mellett 588,5 km² területű és átlagmélysége 3,36 m. Vízyűjtőterülete patakokkal és kisvízfolyásokkal erősen felszabdalt, kiterjedése 5775,0 km². A tó átlagos szélessége 7,5 km, térfogata pedig 1,978 km³ (Balatoni Integrációs KFT. 2022). A Balaton, mint sekélyvizű tó, rendkívül érzékeny mind mennyiségi, mind vízminőségi szempontból a környezeti változásokra. A tó vízmennyiségének változását a természeti tényezők befolyásolják, és a Sió-csatorna szabályozza a lefolyását 1863 óta. (DÖVÉNYI 2010)

Az 1863 utáni időszakban a Sió-csatorna többszöri átépítése lehetővé tette a vízszintszabályozás módosítását, amely a szabályozási sáv szűkítését és emelését eredményezte. A tóból történő vízlevezetés mértékét és időtartamát a vízgazdálkodási igények és a vízszint-szabályozási rend határozza meg. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

A Balaton Siófok közigazgatási területén több vízfelületet is magában foglal, beleértve a Sió-csatornát, a Cinege-patakot, a Sós-tavat, a Békás-tavat és kisebb vízfolyásokat, mint a Csárdaréti-árok és a Malom-árok. A Cinege-patak, egy időszakos jellegű vízfolyás, Siófok 14 km széles partszakaszának Balatonba torkolló élővize. A Cinege-patak a Siófok-Széplaktól délre levő dombvidék vizeit gyűjti össze, és áthalad egy kiterjedt halastórendszeren, majd a Tőreki-lápon keresztül érkezik a Balatonba. Ennek a pataknak az összetett vízgazdálkodási rendszerben fontos szerepe van a hordalék visszatartásában és a víz minőségének biztosításában. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

3.2.4. Éghajlat és helyi klíma

Éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz, illetve mérsékelt nedves. Az évi középhőmérséklete 10,4 Celsius. A vegetációs időszakot illetően az átlag hőmérséklet 17 Celsius körüli. Az évi csapadékmennyiség 620-650 mm közé esik, ebből a vegetációs idő alatt 320-350 mm csapódik le. Az uralkodó szélirány É-i és ÉNy-i. A Balaton-parton átlagosan 3,5 m/s a szélesség, azonban a tópartról távolodva 3 m/s-ig csökken. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

3.2.5. Növényzet és növényföldrajzi viszonyok

Somogy kistáj jelentős mértékben átalakított. Részben megmaradt a félszáraz és üde tölgyesekből, mocsarokból, rétekből, löszgyepekből, valamint zömmel mezőgazdasági területekből és faültetvényekből álló dombvidéki kultúrtájat alkot napjainkban. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

Az erdős területek nagy része a zárt tölgyesek övébe tartozik, de az észak-keleti szélén, délies kitettségben az erdőssztyepp-jelleg is minimálisan megfigyelhető. A magasabb fekvésű területeken, északias kitettségben bükkösök is megtalálhatóak. A kistájban jellemző az illatos hunyor (*Helleborus odorus*), a pirítógyökér (*Tamus communis*), az erdei rózsza (*Rosa arvensis*) és az ezüst hársliliom (*Tilia tomentosa*). Az erdőssztyepp-tölgyesek mára szinte teljesen eltűntek, a megmaradtak pedig erősen degradáltak. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

A terület értékeit a szubkontinentális és szubmediterrán fajok, magasfűvű löszgyepp-fragmentumok jelentik, ilyen faj például az élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), a pécsvidéki aszat (*Cirsium boujartii*), a francia lucerna (*Medicago monspeliaca*), a szennyos író (*Ajuga laxmannii*), a kék atracél (*Anchusa barrelieri*), a kisvirágú csüdfű (*Astragalus austriacus*) és csuklyás ibolya (*Viola ambigua*) képviselnek. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

A patakok mentén található mocsaras, lápos területeken különböző növények, mint a bugás sás (*Carex paniculata*), a keskenylevelű gyapjúsás (*Eriophorum angustifolium*), a forrásperje (*Catabrosa aquatica*), halovány aszat (*Cirsium oleraceum*) fordulnak elő. A területen gyakoriak a fajszegény, degradált erdők, és általános a nem őshonos fajok terjedése. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

3.3. Szabadidős és mindennapi kutyás tevékenységek lehetőségei a településen

Siófok Város Önkormányzata a zöldterületek és zöldfelületek megóvásáról, használatáról, fenntartásáról és létesítéséről rendeletet alkotott (38/2020. (XI.28.)). A rendelet célja Siófok zöldterületeinek bővítése és javítása, valamint olyan szabályok kialakítása, amelyek elősegítik a zöldfelületek és az épített környezet összhangját, illetve biztosítják az ökológiai értékek és folyamatok megóvását a város közigazgatási területén. (INT-14)

Siófok négy legnagyobb közparkja a Belvárosban található: Jókai park (40.180 m²), a Rózsakert a kapcsolódó Isztria-sétánnyal (20.670 m²), a Millenium park (20.200 m²) és a fokihegyi Béke park (10.500 m²). Ezenkívül a többi városrészen is találhatóak közparkok, közkertek, amelyek a lakosság életminőségének a javítását szolgálják. Továbbá a város zöldterületeinek meghatározó elemei a Balaton partján található strandok, amelyek felújításra kerültek (Ezüstpart szabadstrand, Újhelyi strand, Sóstói strand, Aranypart szabadstrand, Nagystrand) az elmúlt időszakban. A településen az önkormányzat által karbantartott zöldterületeinek nagysága: 545 000 m², amelyből 4450 m² felület egynyári növényekkel beültetett és öntözőrendszerrel ellátott. A zöldfelületek gondozása és pótlása során igyekeznek szárazságtűrő növényeket alkalmazni, mint például a ginkofa (*Ginkgo biloba*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), tatárjuhar (*Acer tataricum*). Évente 20-50 db fa és cserjeültetéssel gazdagítják a zöld felületeket. (Balatoni Integrációs KFT. 2022.)

A nagy létszámú kutyák lemozgatására, mint azt a jogszabályok ismertetik, csak a kutyafuttatók állnak rendelkezésre. Egy átlagos gazda a hétköznapiak során sétánként csupán átlagosan 1 órát tud tartalmas kutyasétáltatásra szánni. A tartalmas időtöltés érdekében pedig az idő nagy részét nem a futtató felkeresésére fordítaná, hanem a legközelebbi biztonságos zöldterületet veszi igénybe. (EB OVO 2017)

Siófok településén jelenleg csupán egy kutyafuttató áll a lakosság rendelkezésére. Ez a futtató a belvárosban található, így azok számára, akik a külvárosban élnek, nem biztosít lehetőséget

ennek közvetlen és gyors elérésére. A kertvárosi lakosoknak más alternatívát kell találniuk a kutyáik lefuttatására, ugyanakkor egyelőre nem áll rendelkezésre kutyastrand vagy kutyaabarát park sem. A Balaton környékén mindössze 3 kutyastrand található. Ebben a kontextusban a Keszthelyi kutyastrandot említem majd meg, mint hazai példát. Emellett további lehetőséget nyújt kirándulások terén a Tőreki-tanösvény, amely hosszabb túrázásra ad lehetőséget.

3.3.1. Kutyafttató Fokihegyen

Az általános igények és a növekvő kutyaabarát turizmus figyelembevételével létesítették a település első kutyaftttatóját. A Foki-hegyi ftttatót 2017-ben hozták létre, melyet az önkormányzat nettó 8,5 millió forintos támogatása segített megvalósítani. Elhelyezkedése a Foki-hegyen, a Krúdy Gyula Szakgimnázium és Szakközépiskola szomszédságában, a Koch Róbert utcában található. A terület 40 x 16 négyzetméteres, körbevevő kerítéssel és lámpákkal felszerelve. A kutyaftttatóban számos játékot helyeztek el, mint például egy lyukas fal, alacsony és magas rámpa, csőalagút és libikóka. A terület kulturált és szép környezetét fák ültetése és kutyaftttók tárolására kialakított szemetes is szolgálja. (INT-08)

3.3.2. Tőreki-tanösvény

A Tőreki városrésznél található nyugodt völgyet 1994-ben védett területnek nyilvánították. A fő cél a természeti értékek és a táj megőrzése mellett az, hogy a látogatóknak ideális környezetet biztosítson a kiránduláshoz vagy pihenéshez. A tanösvény felfedi a tavak, vizes élőhelyek, különböző erdők és rétek élővilágát. Ennek megismerését tájékoztató táblák is segítik. A madármegfigyelő torony lehetőséget nyújt a környék sokszínű madárvilágának megfigyelésére. Az útvonalon láthatunk gyurgyalag élőhelyet és több mint száz partifecske kolónia élőhelyét. A tanösvény hossza 8,5 km, a leghosszabb túraútvonal pedig 14 km, de rövidebb sétákra is van lehetőség. A tanösvény mentén kialakított pihenőhelyeken a látogatók padokat, pavilonokat, kijelölt tűzrakó helyeket és szemétygyűjtőket találnak. A kutyával túrázás csak pórázon lehetséges, hiszen védett területről van szó. (INT-09)

3.4. Strandok helyzete

A város partvonalát két elkülönülő szakaszra oszthatjuk: az Ezüstpartra és az Aranyparra. Az Ezüstpart a Sió csatorna torkolatától nyugatra terül el, míg keletre az Aranypart húzódik.

Az Ezüstpartot főként kisebb, egy-két szintes nyaralók és panziók dominálják. Ezen a szakaszon rövidebb megszakításokkal működik a partmenti szabadstrand egészen Balatonszéplakig. (11.ábra) (INT-10)

Az Aranypart az Ezüstpart keleti folytatása, amely a Petőfi sétányt követően a város szórakoztató központjához, hatalmas szállodákhoz, és a Plázs Siófok néven ismert fizetős Nagystrandhoz vezet. A keleti irányba haladva, Balatonvilágos felé, a szabadstrand területe kiterjed 4 km hosszan, egészen Szabadifürdőig. (INT-10)

Siófok területén egyetlen strandon sem engedélyezik a kutyák jelenlétét. A helyi szabályozások szerint téli szezonban is, amikor jellemzően nem tartózkodik sok turista a településen, a strandok szabadon látogathatóak, azonban még mindig érvényben van a kutyákra vonatkozó korlátozás.

11. ábra: Siófoki strandok, részlet (forrás: <https://balaton-parti.hu/>)

3.4.1 Keszthelyi kutyastrand bemutatása

A Keszthelyi Kutya Strand egy innovatív kezdeményezés, amelyet a KutyaBarát csapat hozott létre azzal a céllal, hogy támogassa a kutyaBarát turizmust Magyarországon. A strandot 2020 májusában nyitották meg Keszthely térségében, és azóta vált az egyik legnépszerűbb kutya strandfűrdőhelyé a régióban. (INT-11)

A KutyaBarát csapatnak már van tapasztalata három másik kutya strandfűrdőhely (Fonyód, Balatonfüred, TiszaFűred) üzemeltetésében. Fontos kiemelni, hogy a kezdeményezés társadalmi és turisztikai célokat szolgál. (INT-11)

A Kutya Strand multifunkcionális területként működik, egyidejűleg szolgálva parkként, strandfűrdőhelyként és közösségi térként. A belépődíjak jelképesek, és azoknak, akik csak sétálni vagy piknikezni szeretnének a területen, a büfék és éttermek zárva tartása idején díjtalan a belépés. (INT-11)

A projekt 2016-ban született meg, és 2019 júniusában a helyi önkormányzat egyöntetű támogatásával indult el. A KutyaBarát csapat vállalta fel teljes mértékben a fejlesztési és felújítási munkákat, mint például a kerítések felújítása, vízpart átalakítása és egy új kutyastrandfűrdőhely kialakítása vagy a büfé körbekerítése, melyet az alábbi képen láthatunk (1. kép). A strandon emellett külön bringás szerviz pontot alakítottak ki a biciklisek részére. (INT-11)

1. kép: Keszthelyi kutyastrand (forrás: <https://keszthely.hu/szabadido/keszthelyi-kutyas-park-es-piknikkert/>)

A kezdeményezés számos előnnyel jár. Nemcsak növeli Keszthely turisztikai vonzerejét, hanem egész évben kihasználható lehetőségeket biztosít. A Kutya Strand erősíti az állatbarát közösséget, szervez különböző programokat és rendezvényeket, amelyek hozzájárulnak a térség kulturális életéhez. Emellett az állat- és környezetvédelmet is népszerűsíti, előadások és oktató alkalmak révén a helyi iskolákban. (INT-11)

A csapat fő célja a felelős állattartás népszerűsítése, és országsszerte olyan helyek létrehozása, ahol az emberek kedvenceikkel együtt látogathatnak el. A KutyaBarát csapatnak küldetése, hogy rámutassanak az állat- és környezetvédelem fontosságára, és projektjeik is ezen értékek mentén működnek. A csapat segítséget nyújt a kutyastrandfűrdőhelyeknek abban, hogy hol találhatnak kutyaBarát szabadidős helyeket, ahol kellemetlenségek nélkül élvezhetik az időt kedvenceikkel. (INT-11)

4. Konfliktusok a kijelölt területek hiányából

Siófok városában a kutyaabarát infrastruktúrák és lehetőségek száma minimális. Az elmúlt időszakban végzett kutatásokból megállapítható, hogy a város népessége egy szezon alatt akár hétszeresére is nőhet az állandó lakosok számának, ami több mint 150.000 embert jelent, és évente több millió látogatót vonz. Ezzel szemben a kutyatartás helyzetét vizsgálva kiderült, hogy Magyarországon a legtöbb háztartásban találunk kutyát, így a gazdák aránya is kiemelkedően magas (Varga 2023). Azonban, a város jelenlegi kutyaabarát infrastruktúrája és a rendelkezésre álló területek száma nem áll arányban a kutyák számának növekedésével és az ebből adódó igényekkel.

Amikor a kutyák szabadon mozognak olyan területeken, amelyek nem erre a célra kijelöltek, az komoly negatív hatást gyakorol a környezetre. Ahogyan azt már korábban ismertettem, a kutyák vizelete és ürüléke káros anyagokat bocsát ki a környezetbe, melyek hosszú távon káros hatással lehetnek a talajra, a növényzetre és a levegő minőségére. Az ilyen területeken gyakran kialakuló, úgy nevezett "kutyapiszok zónákban" a nagy mennyiségű ürülék lerakódása számos környezeti problémát okoz. Az állandóan használt területek sérülékennyé válhatnak, mivel a kutyapiszok magas fehérjetartalmú és savas lehet, ami befolyásolhatja a talaj pH-értékét és a növények egészségét. Emellett a kutyapiszok olyan kórokozókat és fertőzéseket is terjeszthet, melyek veszélyeztethetik az állatok és az emberek egészségét.

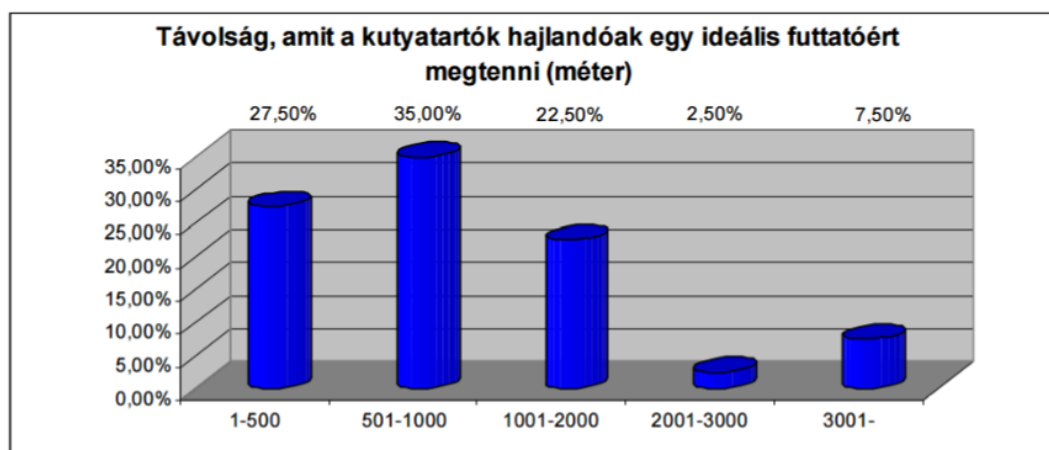
4.1. Kutyafuttatók hiánya

Siófokon csupán egyetlen kutyafuttató található, a Foki városrészben. Ez a központi hiányosság komoly tájépítészeti konfliktust eredményez, mivel a város más részein élő lakosok számára nincs elérhető, könnyen megközelíthető hely, ahol kedvenceiket póráz nélkül szabadon engedhetnék. Egy felmérés alapján a kutyatulajdonosok 27%-a nem tesz meg 500 méternél, 35%-a 1000 méternél, míg 22,5%-a 2000 méternél többet egy kutyafuttató eléréséért (12. ábra). Az egyetlen kijelölt futtató korlátozott elérhetősége miatt a kutyatartók kénytelenek alternatív megoldásokat keresni, ami számos társadalmi és környezeti problémát generál.

A kutyafuttatók hiánya konfliktusokat okozhat a zöldterületek használatában. A kutyatulajdonosok gyakran engedik szabadon kutyáikat parkokban, játszótereken és más nyilvános helyeken, ami zavarhatja a többi lakost, valamint növelheti a zöldterületek

karbantartási igényét. Például a játszótereken szabadon rohangáló kutyák nemcsak a gyermekek biztonságát veszélyeztethetik, hanem kárt is okozhatnak a növényzetben.

Ezen túlmenően, a kutyák póráz nélküli sétáltatása a városi közterületeken jelentős környezeti problémákhoz vezethet. Az általuk hátrahagyott ürülék nem csupán esztétikai problémát jelent, hanem szennyezi a környezetet is. A kutyafuttatók hiánya ráadásul fokozza az emberek közötti feszültségeket, mivel a kutyatartók és a nem kutyatartók érdekei gyakran ütköznek.

12. ábra: Kutyatartók által megtett távolság kutyafuttatóért (forrás: <http://ebovo.hu/wp-content/uploads/2018/05/EBOVO-tanulmany-Varosliget.pdf>)

4.2. Balaton partjáról kitiltott kutyák

Napjainkban egyre gyakoribb a kutyák kitiltása a közterületekről, beleértve a vízpartokat és szabadstrandokat is. Siófokon például nincs egyetlen olyan partszakasz sem, ahová társállatot vihetnénk magunkkal.

A kutyák kitiltása Siófok partjairól jelentős gazdasági hatásokkal járhat, mind a város, mind a turizmus számára. A turisták egyre inkább előnyben részesítik azokat a desztinációkat, ahol kutyáikkal együtt élvezhetik a nyaralást. Ha Siófok nem tud megfelelő kutyabarát lehetőségeket biztosítani, elveszítheti ezeket a turistákat más, kutyabarát helyszínek javára. Ez a turisztikai ágazat visszaeséséhez vezethet, amely gazdasági veszteségeket okozhat a városnak.

A kutyák kitiltása nem csupán a turistákra, hanem a helyi lakosokra is kihatással van. Sokan tartanak kutyát, és számukra a helyi strandok és partok kutyamentessé tétele jelentős korlátozást jelent a szabadidős tevékenységeikben. Ez különösen problémás, mivel a Balaton

déli partján található három kutyabarát strand – Balatonföldváron, Fonyódon és Keszthelyen – meglehetősen távol esnek Siófoktól. A legközelebbi, Balatonföldvári kutyabarát strand is mintegy 15 kilométerre található, ami jelentős utazást jelent a helyi lakosoknak és a turistáknak egyaránt. (13. ábra)

13. ábra: Kutyabarát strandok Magyarországon (saját szerkesztés, forrás: <https://kutyabarathelyek.hu/hu/hirek/reszletek/kutyabar-at-strandok-es-furdohelyek-magyarorszag-on-2023/>)

5. Kutatásom eredményeinek bemutatása

A szakdolgozatom célja Siófok város kutyatartással kapcsolatos kérdéseinek vizsgálata, különös tekintettel a kutyabarát infrastruktúra iránti igényekre és a jelenlegi helyzetre. Siófokot, mint népszerű turisztikai célpontot számos visszatérő látogató is rendszeresen választja úti céljául a Balatonon. Azonban a kutyás turisták és helyiek speciális igényei gyakran nem kapnak kellő figyelmet, amely az általam korábban kifejtett konfliktusokhoz vezethet.

A kutatásom egyik központi kérdése az, hogy a Siófokra látogató vagy ott élő kutyatartók milyen mértékben elégedettek a jelenlegi helyzettel, és milyen fejlesztéseket tartanak szükségesnek. Emellett fontosnak tartom megvizsgálni a nem kutyatartók véleményét is, hiszen az ő észrevételeik és javaslataik is nagyban hozzájárulhatnak egy élhetőbb és konfliktusmentes város segítéséhez.

A kérdőívek két célcsoportot céloznak meg: a kutyatartókat és a nem kutyatartókat. Mindkét csoport esetében arra törekedtem, hogy olyan személyeket érjek el, akik valamilyen módon érintettek Siófok település ügyeiben, legyenek azok helyi lakosok vagy rendszeresen visszatérő látogatók. A kutyatartók esetében a kérdőív arra összpontosít, hogy feltárja a kutyabarát szolgáltatások iránti igényeket, valamint azokat a problémákat, amelyekkel a kutyatartók szembesülnek a mindennapokban. Ezzel szemben a nem kutyatartók kérdőíve arra keresi a választ, hogy hogyan vélekednek a kutyatartásról, és milyen megoldásokat tartanak elfogadhatónak a kutyás és nem kutyás lakosok közötti harmonikus együttélés biztosítására.

A kutatás során alkalmazott kérdőívek strukturáltak és zárt kérdéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik az adatgyűjtés kvantitatív elemzését. Az eredmények értékelése során különös figyelmet fordítok a két csoport válaszainak összehasonlítására, hogy átfogó képet kapjak a közösség igényeiről és véleményéről. Az így nyert információk hozzájárulhatnak ahhoz, hogy Siófok városvezetése és a helyi közösségek jobban megértsék egymás igényeit és közösen dolgozzanak ki olyan megoldásokat, amelyek mindenki számára élhetőbbé és vonzóbbá teszik a települést.

Reményeim szerint a kutatás eredményei hozzájárulnak ahhoz, hogy Siófok egy olyan várossá váljon, ahol a kutyás és nem kutyás lakosok, valamint látogatók egyaránt megtalálják a számukra ideális pihenési és kikapcsolódási lehetőségeket. A szakdolgozat végső célja, hogy

javaslatokat tegyek olyan infrastrukturális fejlesztésekre, amelyek elősegítik a békés együttélést és a közösség jólétét.

5.1. Kérdőív a kutyatartók felé

A kutatás során 51 kutyatartó válaszolta meg a kérdőívet. A válaszadók megoszlása a Siófokkal való kapcsolatuk alapján a következőképpen alakult: 53% rendszeresen visszajár nyaralni Siófokra, 29% siófoki lakos, míg 18% csak egyszer vagy néhány alkalommal látogatta meg a települést. (14. ábra)

5.1.1. Közös nyaralás kutyával

A válaszadók 91%-a szívesen magával vinné kutyáját nyaralni, ha a településen megfelelő lehetőségek állnának rendelkezésre. Az igényelt lehetőségek közé tartoznak a kutyabarát szállások, kutyastrandok, kutyafuttatók, valamint a kutyák jelenlétének elfogadottsága a helyi közösségben. (15. ábra)

5.1.2. Közterületen a póráz nélkül

A válaszadók 59%-a nem engedi el kutyáját póráz nélkül közterületen, míg 41%-uk igen. Ez arra utal, hogy a kutyatulajdonosok többsége felelősen viselkedik, és betartja a közterületi szabályokat. (16. ábra)

16. ábra: Elengedi kutyáját közterületen? (saját felmérés)

5.1.3. Kutyapiszkot felszedése gyepes területről/zöldterületről

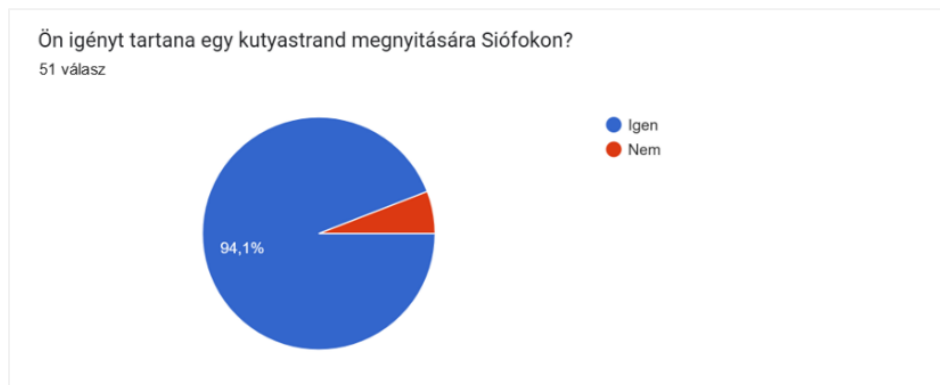
A válaszadók 59%-a mindig összeszedi a kutyapiszkot, 35%-a általában összeszedi, de nem mindig, és 6% nem szokta összeszedni. (17. ábra)

17. ábra: Összeszedi a kutyapiszkot zöldterületről? (saját felmérés)

5.1.4. Kutyastrand megnyitására való igények Siófokon

A válaszadók 94%-a igényt tartana egy kutyastrand megnyitására, és szívesebben választaná Siófokot nyaralási célpontként, ha létesülne ilyen strand. (18. ábra)

18. ábra: Igényt tart kutyastrand megnyitására Siófokon? (saját felmérés)

Az indokok között szerepeltek a következők:

- "A kutya is a család része!"
- "Jó ötletnek tartom."
- "Imád úszni, ráadásul hosszú szőre van, így nyáron különösen igényli."
- "Többet mennék Siófokra, ha lenne."
- "Nagyon jó lenne, ha a kutya is tudna fürödni."
- "Nyugodtabban pihennék, ha tudnám, hogy senki sem fog összeveszni velem a kutyám jelenléte miatt."
- "Jó, ha a kutyusok is tudnak strandolni a nagy melegben."
- "Mindketten élvezhetnénk a nyaralást, vízpartot."
- "Nem kellene másik településre átmenni majdnem minden nap a nyáron."

5.1.5. Strand eszközök, infrastruktúrák

A válaszadók az alábbi lehetőségek közül választhattak, melyeket szívesen látnának egy kutyastrandon:

- Büfé
- Biciklitároló
- Kerítés
- Növényzet (pl. fa árnyékolásra)

- Piknik asztalok, padok
- Lámpa
- Itató
- Szemetes külön kutya piszok tárolóval (pl. szagok ellen)
- Elválasztott tér kis, illetve nagy kutyák számára

A két legtöbb szavazatot a szemetes külön kutya piszok tárolóval és a növényzet (pl. fa árnyékolásra) kapta, jelezve, hogy fontos a tisztaság és az árnyékos területek biztosítása.

5.1.6. Kutya futtató létesítésére való igények Siófokon

A válaszadók 88%-a igényt tart további kutya futtatók létesítésére, míg 12% nem tart igényt. (19. ábra)

19. ábra: Igényt tart kutya futtató létesítésére Siófokon? (saját felmérés)

Néhány indok a kutya futtatók létesítésének szükségességére:

- "Rengeteg kutya van és fontos a területi igényekre való felkészítés."
- "Nincs elég kutya futtató."
- "Növekedne a lehetőség a szabadidős tevékenységekre."
- "A kutyák szeretnének futni."
- "Mivel nagytestű kutyánk van, nem merem elengedni közterületen, sőt még erdőben sem."
- "Legyenek szabad futkározási lehetőségek kutyáknak."
- "Biztonságosabb ott lefuttatni, hiszen védett kerítéssel."
- "Tőlünk nagyon messze van meglévő."
- "Általában túl picik, így inkább csak sétálunk."

5.1.7. Kutyafuttató eszközök, infrastruktúrák

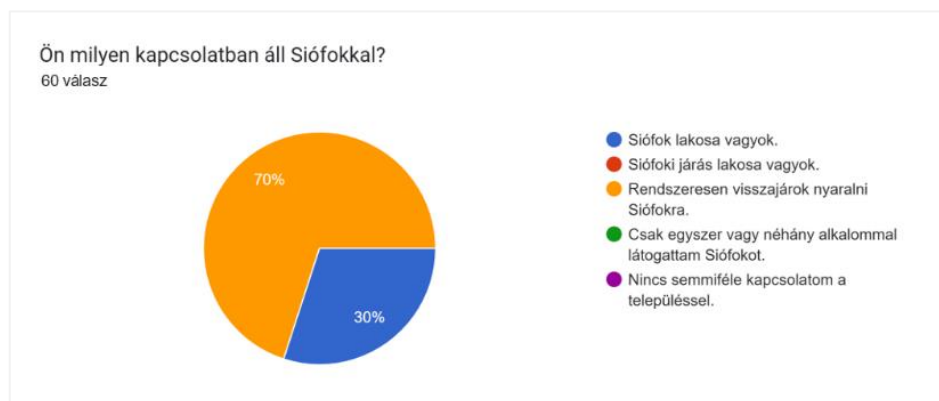
A válaszadók az alábbi lehetőségek közül választhattak, melyeket szívesen látnának egy kutyafuttató területen:

- Pad
- Ivókút
- Zsilipes kapu (szökés ellen)
- Agility eszközök
- Szemetes külön kutya piszok tárolóval (pl. szagok ellen)
- Információs tábla
- Esőbeálló
- Lámpa
- Elválasztott tér kis, illetve nagy kutyák számára

A legtöbb szavazatot a zsilipes kapu, ivókút és a szemetes külön kutya piszok tárolóval kapták, ami azt jelzi, hogy a kutyatartók számára a biztonság, a higiénia és a kutyák hidratálása a legfontosabb szempontok.

5.2. Kérdőív nem kutyatartókhoz

A kérdőívet 60 nem kutyatartó töltötte ki. A válaszadók 30%-a siófoki lakos, míg 70%-uk rendszeresen visszajár nyaralni Siófokra. Az alábbiakban bemutatom a nem kutyatartók válaszainak elemzését. (20. ábra)

20. ábra: Milyen kapcsolatban áll Siófokkal? (nem kutyatartók felé) (saját felmérés)

5.2.1. Póráz nélküli kutyákkal találkozás zöldterületeken (pl. parkok, strandok)

A nem kutyatartók véleménye megoszlott a póráz nélküli kutyákkal való találkozás fontosságáról. A válaszadók 15%-a szerint egyáltalán nem fontos kérdés, 50%-a nem tartja túl fontosnak, míg 35% számára fontos ez a probléma. Ez az adat arra utal, hogy bár a többség nem tartja kiemelten fontosnak, egy jelentős kisebbség mégis aggódik a póráz nélküli kutyákkal való találkozás miatt. (21. ábra)

21. ábra: Mennyire fontos, hogy a zöldterületeken ne találkozzon póráz nélküli kutyával? (saját felmérés)

5.2.2. Milyen sűrűn találkozik póráz nélküli sétáltatókkal Siófokon?

A póráz nélküli kutyákkal való találkozás gyakorisága is változatosan alakult. A válaszadók 25%-a minden nap találkozik póráz nélküli kutyákkal, 40%-uk nem sűrűn, de előfordul, 10%-uk szinte soha nem találkozik ilyen esetekkel, és 25%-uk nem tartózkodik ott annyit Siófokon, hogy erről nyilatkozni tudjon. Ezek az adatok azt mutatják, hogy bár sokan nem gyakran találkoznak póráz nélküli kutyákkal, a probléma mégis jelen van. (22. ábra)

22. ábra: Milyen sűrűn találkozik póráz nélküli sétáltatókkal Siófokon? (saját felmérés)

5.2.3. Szabadstrandokra bevitt kutyák, annak ellenére, hogy hivatalosan nem szabad

A szabadstrandokra bevitt kutyák kérdése megosztotta a válaszadókat. A válaszadók 50%-át zavarja, ha kutyákat visznek a szabadstrandokra, míg a másik 50%-ot nem zavarja. (23. ábra)

23. ábra: Zavarja a szabadstrandokra bevitt kutya, annak ellenére, hogy tilos? (saját felmérés)

Néhány válasz indokolásként:

- „Amennyiben a kutya nevelése nem zavarja az ott tartózkodókat, szerintem nincs ezzel probléma. Engem sosem zavart.”
- „Sajnálom őket, hogy melegük van, és a parton kell szenvedniük.”
- „Nem zavarja.”
- „Inkább azt mondom, hogy kicsit zavar, külön részen kéne a kutyákat úsztatni!”
- „Félek tőlük.”
- „Nem tartom higiénikusnak.”
- „Ha a kutya jól nevelt és nem zavar senkit, nem látok problémát azzal, hogy valaki magával viszi a strandra.”
- „Jó lenne nekik külön fürdőhely.”
- „Odakakil például.”
- „Nagy a hely, elfér.”
- „Elég sok a strandoló így is, kevés a szabad hely.”
- „Szeretem őket, de sajnálom, hogy ilyen melegben nem fürödhetnek.”
- „Tartok tőlük, nem komfortos.”
- „Szeretem őket nézni.”

5.2.4. Kutyastrand létesítése a kutyák és a nem kutyások közötti esetleges konfliktusokra

A nem kutyatartók 90%-a úgy gondolja, hogy egy kutyastrand létesítése javíthatna a kutyások és a nem kutyások közötti konfliktusokon. Ez az adat egyértelműen mutatja, hogy a válaszadók nagy többsége szerint egy kutyastrand hasznos megoldás lenne a jelenlegi problémák enyhítésére. (24. ábra)

24. ábra: Megoldást jelenthet egy kutyastrand létesítése a kutyások és nem kutyások közötti esetleges konfliktusra? (saját felmérés)

5.2.5. Kutyapiszok problémájának csökkentése kutyafuttatók létesítésével

A válaszadók 95%-a szerint a kutyafuttatók létesítése segíthet csökkenteni a kutyapiszok problémáját. Ez az eredmény azt sugallja, hogy a nem kutyatartók többsége támogatná a kutyafuttatók kialakítását, mivel ez hozzájárulna a tisztább és rendezettebb közterületekhez. (25. ábra)

25. ábra: Kutyafuttató létesítése csökkentené a kutyapiszok problémáját? (saját felmérés)

5.3. A két kutatás összegzése

A kutatásom során kapott eredmények azt mutatják, hogy Siófokon mind a kutyatartók, mind a nem kutyatartók közössége igényli a kutyaabarát infrastruktúra fejlesztését. A kutyatartók túlnyomó többsége támogatja a kutyaftuttatók és kutystrandok létrehozását, mivel ez jelentősen javítaná mind az ő, mind kedvenceik nyaralási élményét. A kutyatulajdonosok 94%-a szívesebben választaná Siófokot nyaralásuk helyszínékként, ha lenne kutystrand, és többségük támogatja a kutyaftuttatók létesítését is.

A nem kutyatartók válaszai vegyesek, de egyértelműen kimutatható, hogy mind a kutyaabarát, mind a kevésbé kutyaabarát válaszadók is támogatják a kutyaabarát területek létrehozását. Ez elsősorban azért van, mert mindkét csoport egyetért abban, hogy a kutyaabarát területek csökkentenék a kutyaftiszok és a póráz nélküli kutyák okozta problémákat. A nem kutyatartók 90%-a úgy véli, hogy a kutystrand létesítése csökkentené a kutyások és nem kutyások közötti konfliktusokat, és 95%-uk szerint a kutyaftuttatók létesítése hozzájárulna a kutyaftiszok problémájának csökkentéséhez.

A javaslatok megvalósítása nem csupán a kutyatartók és kedvenceik életminőségét javítaná, hanem hozzájárulna a közterületek tisztaságának és rendjének fenntartásához is. Ezáltal Siófok még vonzóbbá válhatna mind a helyi lakosok, mind a visszatérő látogatók számára, és erősíthetné turisztikai vonzerejét.

6. Javaslat a területi igényekre

A kutatásom során a kutyatartók és a nem kutyatartók véleményét és igényeit vizsgálva arra a következtetésre jutottam, hogy szükség van további, kutyák számára kijelölt területek létesítésére Siófokon. Ezen eredmények alapján összegzem javaslataimat, amelyek a kutyafuttatók és kutyastrandok kialakítására vonatkoznak, figyelembe véve a turizmus vonzerejét is. A javaslataim két futtató és egy kutyastrand megnyitására összpontosulnak. A választott területeimet a turizmus révén a part közeli szakaszokat érintik, így leginkább ezen területek fejlesztésével foglalkozom. A javaslatok kidolgozásakor különösen figyelembe vettem a kutyatulajdonosok válaszait, mivel a kérdőív részeként az infrastrukturális elemekkel kapcsolatos kérdéseket is feltettem a futtatók és a strandok vonatkozásában.

A kutyafuttató kialakítását a már működő Foki-hegyi futtató mintájára javaslom, míg a kutyastrand létrehozását a korábban bemutatott Keszthelyi kutyastrand alapján szorgalmazom. Fontos a javaslatok során kiemelt figyelmet fordítani a környezeti hatások csökkentésére, hiszen a további funkcionális területek létesítésével a meglévő, illetve tervezett növényzet védelme is kiemelkedő fontosságú. Tájépítész szemmel kiemelten fontos a harmonikus tájba illeszkedés és a környezeti fenntarthatóság.

6.1. Tájépítészeti szempontok a kutyás területek tervezésénél

A kutyás területek tervezésekor tájépítészeti szempontból kiemelten fontos a helyszín ökológiai és esztétikai értékeinek megőrzése. Elsődleges szempont a zöldfelületek védelme és fenntartható használata, hogy a kutyafuttatók és kutyastrandok ne terheljék túl a meglévő növényzetet, és ne okozzanak kárt az ökoszisztémában. Az árnyékolás és a megfelelő növényzet telepítése nem csak az esztétikai értéket növeli, hanem a hőmérséklet szabályozásában is szerepet játszik, ami különösen fontos a nyári időszakokban. Az infrastrukturális elemek, mint például a padok, itatók, szemetesek és agility eszközök elhelyezése során a praktikus használhatóság mellett az esztétikai illeszkedés is lényeges, hogy a terület illeszkedjen a környező tájba. Emellett a közösségi terek kialakítása során ügyelni kell a biztonságra és a higiéniai követelményekre, hogy a kutyatulajdonosok és nem kutyatartók egyaránt kellemesen és biztonságosan használhassák a területet. Végül, a tervezés során fontos a közösségi igények felmérése és integrálása is egyaránt.

6.2. Kutyaftuttató létesítése

A kutyaftuttató terület kialakítása olyan biztonságos közeg létrehozását teszi lehetővé, ahol a kutyák szabadon mozoghatnak, minimalizálva ezzel a károkat a közterületeken vagy zöldterületeken. A kutyaftuttató így egyszerre szolgálja a kutyák jóllétét, a közösség érdekeit és a környezet védelmét. Ez a terület ideális lehetőséget biztosít a kutyáknak a szabad mozgásra, és segíthet az esetleges konfliktusok mérséklésében a nem kutyatartók számára is.

A településen történő terepi felmérés alapján két lehetséges helyszínt javaslok a kutyaftuttatók kialakítására. Az egyik ftuttató tervezett helyszíne a település belvárosában található, közparkok közelében érdemes elhelyezni (26. ábra). Siófok ezen részén található a Jókai park, Rózsakert, Millenium park, Móló sétány és a Petőfi sétány. Ennek a koncepciónak a célja, hogy megóvjuk a már meglévő, fontos közparkokat, és ösztönözzük a kutyatulajdonosokat arra, hogy olyan területeket válasszanak, ahol kutyájuk szabadon mozoghat, kevesebb zivertetet és ürüléket engedve így a parkokra. Fontos megjegyezni, hogy a kérdőívben résztvevők 35%-a adta meg válaszként azt, hogy habár általában összeszedi a kutyapiszkot a zöldterületekről, erre nem minden esetben kerül sor.

26. ábra: Belvárosi kutyaftuttató kialakítására ajánlott terület (saját szerkesztés, forrás: Google Earth)

A másik helyszínt Sóstó városrészben tervezem kialakítani, mivel Siófokon belül, csaknem 7 kilométeres körzetben nincs hivatalosan kijelölt terület a kutyák szabadon engedésére. Így az itt élők számára korlátozottak a lehetőségek a kutyafuttatásra. A tervezett futtató kialakítását a Diós téren javaslom, amely Siófok önkormányzatának tulajdonában van (27. ábra).

27. ábra: Sóstóra tervezett kutyafuttató helye (saját szerkesztés, forrás: Google Earth)

Az ajánlott felszerelések kiválasztásában alapvetően a kutatási eredményekre és a már működő Fokihegyi kutyafuttatóban tapasztaltak figyelembevételére támaszkodtam. Az elemzés során kiderült, hogy a zsilipkapu és a kutyapiszoktároló szemétyűjtő a leginkább támogatott felszerelés a kutatásban résztvevők körében. Ezenkívül az agility sporteszközök, itatók, lámpák, esőbeállók és padok kialakítása is fontosnak bizonyult a kutyatulajdonosok számára.

Az agility sporteszközök például lehetőséget biztosítanak a kutyák számára a mozgásra és az intelligenciájuk fejlesztésére. Az itatók biztosítása alapvető jelentőségű a hidratáltság érdekében, különösen a melegebb időszakokban.. A lámpák és esőbeállók biztosítják, hogy a futtatót a kutyák és gazdáik bármikor és minden időjárási körülmények között biztonságosan használhassák. A padok kialakítása szintén kulcsfontosságú, hiszen lehetőséget teremtenek a kutyatulajdonosoknak a pihenésre és a közösségi tér használatára. Emellett a terület árnyékolása meglévő fákkal valósítható meg, melyek nem csupán esztétikai értékkel bírnak, hanem védelmet is nyújtanak a kutyák számára a meleg nyári napokon. Ugyanakkor kiemelt fontosságú a fák védelme és törzsvédelme is, amelyet körbekerítéssel lehet biztosítani.

2. kép: Alkalmazható Foki-hegyi kutyafuttató (forrás: https://kutyabarat.hu/kutyabarat_hirek/77200/kutyafuttato_letesult_siofokon/)

6.3. Kutyastrand létesítése tájépítészeti szempontok alapján

A kutyastrand területének kijelölése saját tapasztalataim és a terepi bejárás eredményei alapján történt, amelyek során alaposan felmértem a terület adottságait. A terület 8000 négyzetméter nagyságú, jelenleg külterületi besorolású, azonban belterületté nyilvánítása folyamatban van. Jelenlegi állapotában a helyszín csupán gyeppel borított, infrastrukturális elemeket nem tartalmaz. (28. ábra)

A készthelyi kutyastrand tapasztalatai és a kutatási kérdőív eredményei alapján javaslom a strand kialakítását. A kérdőívben résztvevők válaszai alapján megállapítható, hogy a legtöbb szavazatot a kutya piszok tárolására kihelyezett szemetes kapta, amely a higiénias normák betartásának fontosságát hangsúlyozza a kutyás közösség számára. A strandon illemhely, padok és piknikasztalok, valamint biciklitároló elhelyezését tervezem, lehetővé téve ezzel a kutyabarát biciklisforgalom számára is a pihenést.

Javaslom egy büfé kialakítását is, amelyhez egy intimebb, elkerített teret tervezek, ahol a látogatók nyugodt környezetben élvezhetik étkezésüket, anélkül, hogy a kutyák könnyen bejuthatnának.

Ezen felül rendkívül fontosnak tartom az egész strand körbekerítésének megvalósítását, mivel ez nem csak a kutyák elszökésének megelőzését szolgálja, hanem a balesetek elkerülését és az eszközök megrongálódásának csökkentését is elősegíti.

A terület fátlansága miatt a növényesítés különösen fontos. Ez a nyári kánikula és a Nap sugárzása miatt elkerülhetetlen. A part mentén 5 darab, a Balaton partjára jellemző szomorú fűzfa (*Salix alba 'Tristis'*) ad majd árnyékot. A területen elszórtan további 20 vízkedvelő fafaj telepítését javaslom, az elegendő árnyék érdekében. Telepítendő fajtának fehér fűzfát (*Salix alba*), illetve enyves éger (*Alnus glutinosa*) fajokat javaslom. A kerítések mentén több szintű, változatos állományú cserjék telepítését tervezem. Ezáltal egy természetesebb hatás jöhet létre, mintsem bezártság érzet, illetve a terület mentén húzódó autós forgalom elől is takarást nyújt. Alkalmazandó cserjék a közönséges jezsámen (*Philadelphus coronarius*), kerti gyöngygyessző (*Spirea vanhouttei*), sárga cserszömöre (*Cotinus coggygria*)

A parton található meglévő sziklás szegély helyére homokos, vagy lapos kövekkel borított lankás terület, illetve rámpa kialakítása javasolt. Ennek megvalósítása elengedhetetlen, mivel a kisebb testű kutyák számára a vízbejutás jelenlegi formájában nehezen kivitelezhető.

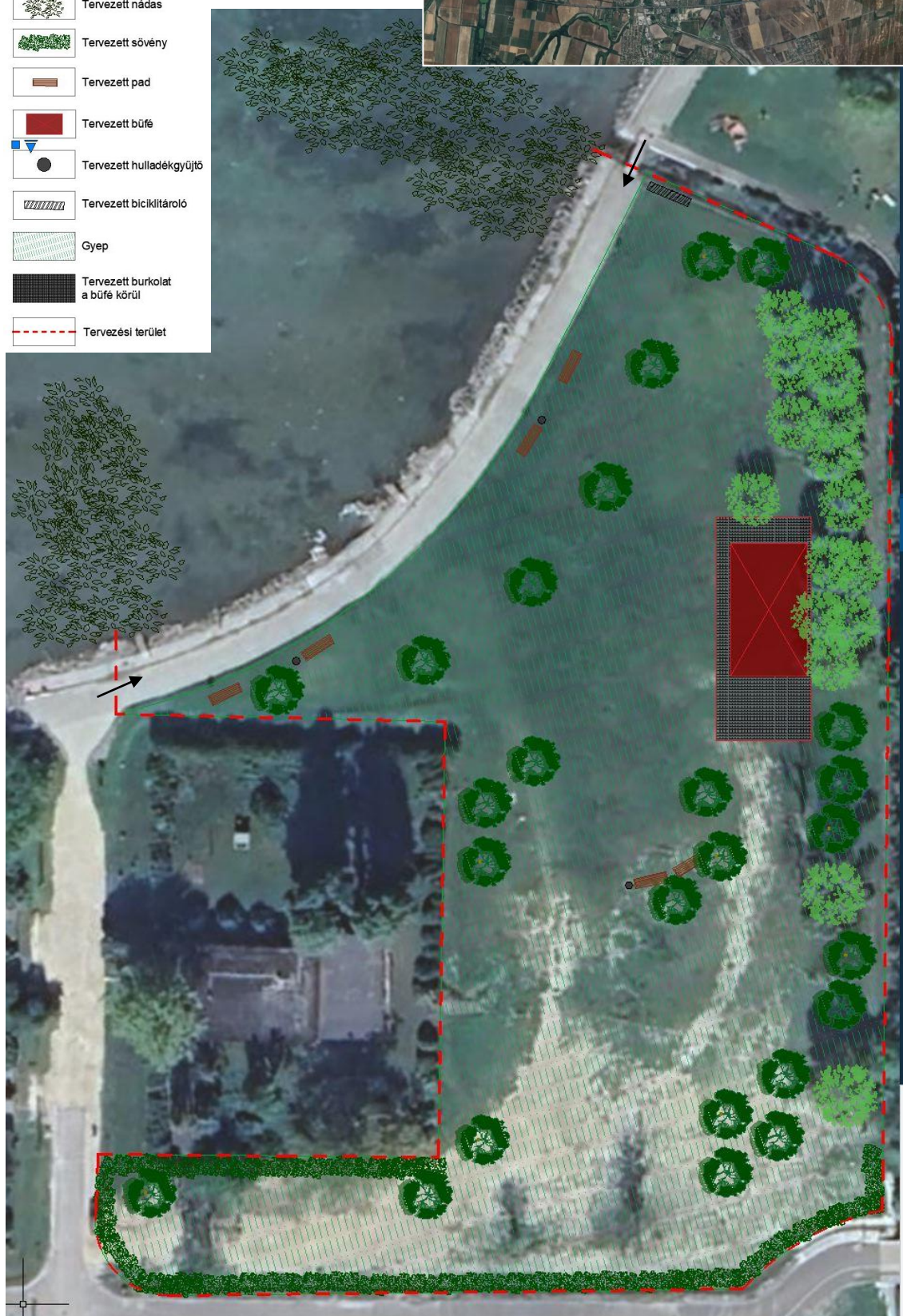
A strand kialakításakor fontos a higiéniára való fokozott figyelem. Kiemelten jelentős a kutya piszok felszedésének szükségességének hangsúlyozása, amelyhez a bejáratnál elhelyezett információs és figyelemfelkeltő táblák biztosítanak támogatást. Javaslom egy kutyailemhely kialakítását, ahol a gazdák kényelmesen és szakszerűen tudják kezelni kedvenceik ürülékét, így minimalizálva a növényzetre jutó vizelet mennyiségét is. A vízben felgyülemelő kutyaszőr csökkentése érdekében fenntartható megoldásként vízi növényzet, például nád (*Phragmites australis*) telepítése javasolt. A nád sűrű gyökérzete hatékonyan képes megkötni a kutyaszőrt, emellett természetes szűrőként is működik, eltávolítva a különböző szennyeződések a vízből.

3. kép: A tervezett kutyastrand helye (saját fénykép)

Jelmagyarázat

- Jelenlegi fa
- Tervezett fa
- Tervezett nádas
- Tervezett sövény
- Tervezett pad
- Tervezett búfé
- Tervezett hulladékgyűjtő
- Tervezett biciklitároló
- Gyep
- Tervezett burkolat a búfé körül
- Tervezési terület

28. ábra: Javaslat felülnézeti terv a kutyastrandra (saját szerkesztés, forrás: Google Earth)

7. Összegzés

A szakdolgozatom témája Siófok zöldterületeinek felmérése, különös figyelmet fordítva a kutyatartók számára elérhető, a kutyával való aktív időtöltésre szolgáló lehetőségekre, mind a mindennapokban, mind pedig a szabadidő hasznos eltöltésére. A kutatás során első lépésként a kutyatartást vizsgáltam, beleértve annak hazai és nemzetközi aspektusait, a kutyabarát turizmusra gyakorolt hatását, valamint a kutyák emberre és a természetre gyakorolt hatását. Ezt követően Siófok városának részletes elemzését végeztem el. Felkutattam a település természeti értékeit, demográfiáját, turisztikai vonzerejét és kiemelkedő célpontjait. Megvizsgáltam a kutyás programokat, valamint a mindennapi kutyás lehetőségeket, amelyek a településen elérhetőek.

A vizsgálat során arra a következtetésre jutottam, hogy a városban a kutyás területek száma nem elegendő a kutyák számához képest, ami konfliktusokat eredményez. Ennek alátámasztására két csoportot vizsgáltam: a kutyatartókat és a nem kutyatartókat. A kutyatartók számára készült kérdőív célja annak feltárása, hogy milyen kutyabarát szolgáltatások iránti igények merülnek fel, valamint a kutyások mindennapi életét akadályozó problémák. A nem kutyatartók számára készült kérdőív a kutyatartásról kialakult véleményeket, valamint a kutyás és nem kutyás lakosok közötti harmonikus együttélés biztosítására vonatkozó javaslatokat vizsgálja.

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy Siófokon mind a kutyatartók, mind a nem kutyatartók közössége igényli a kutyabarát infrastruktúra fejlesztését. Javaslataim, amelyeket a kutatás és saját tapasztalataim alapján dolgoztam ki, két új kutyafuttató létesítése mellett egy kutyastrand kialakítását javasolják.

8. Irodalomjegyzék

Nyomtatott irodalom:

- DÖVÉNYI 2010 Dövényi Zoltán (Szerk.) (2010): Magyarország kistájainak katasztere
- EB OVO 2017 EB OVO Közhasznú Egyesület (2017) - Javaslattétel a kutyabarát Városliget megvalósításához
- Kovács Zsolt 2020 Kovács Zsolt, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (2020) - Siófok szénhidrogén koncesszióra javasolt terület komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálati jelentés tervezete
- Varga 2023 Varga, Gy. - Gyuris, F. és Kubinyi, E. (2023) - Társállattartás Magyarországon a 19. századtól napjainkig

Idegen nyelvű szakirodalom:

- BALDER, 1988 BALDER, Hartmut (1998) Die Wurzeln die Stadtbäume; Parey Buchverlag Berlin
- Vetter S, Veronika V, Ózsvári L 2022 Vetter S, Veronika V, Ózsvári L (2022) Dog-keeping habits in Hungary during the COVID19 pandemic – Preliminary results of a 2021 national representative survey

Tervek, fejlesztési koncepciók:

- Balatoni Integrációs Kft. 2022 Balatoni Integrációs És Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. 2022 - Siófok Város Települési Környezetvédelmi Programjának Megújítása 2023-2028.
- NÉBIH 2018 ÉLELMISZEREKRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE Jogszabálygyűjtemény 81. kiadás Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság
- Terra Stúdió Kft. 2017 Terra Stúdió Kft., Pro Urbe Kft., KÉSZ Közmű Kft. és Tájéloterv Kft. (2017) - Siófoktelepülésfejlesztési Koncepció És Integrált Településfejlesztési Stratégia

Szakdolgozat:

- Brédi Fruzsina, 2019 Bérdei Fruzsina (2019) A KUTYA, MINT TŰNETHORDOZÓ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

Internetes források:

INT-01	Kutyabarár turizmus 2024. 05	https://www.vg.hu/turizmus/2023/11/egyre-nagyobb-biznisz-az-allatbarat-turizmus-itthon
INT-02	Kutya hatásai 2024. 05.	https://www.azenkutyam.hu/elet/kutya-hatasa-az-emberre/
INT-03	Kutya környezeti hatások 2024. 04.	https://greendex.hu/ideje-tennunk-valamit-a-kutyatartas-kornyezeti-hatasai-ellen/
INT-04	Kutya környezeti hatások 2024. 04.	https://pazsitdoktor.hu/kutyavagyfu/
INT-05	London kutyazónák 2024. 04.	https://fasthomes.org/the-most-and-least-pet-friendly-london-boroughs
INT-06	Wikipédia, Siófok 2024. 03.	https://hu.wikipedia.org/wiki/Si%C3%B3fok
INT-07	Turizmus 2024. 05.	https://turizmusonline.hu/cikkek/belfold/siofok-2023-evi-turisztikai-merlege.html
INT-08	Tőreki tanösvény 2024. 03.	https://www.bfnp.hu/hu/tanosveny/siofok-toreki-termeszetvedelmi-tanosveny
INT-09	Fokihegyi futtató 2024.03.	https://kutyabarat.hu/kutyabarat_hirek/77200/kutyafuttato_letesult_siofokon/
INT-10	Siófoki strandok 2024. 03.	https://hotelsiofok.hu/strandok
INT-11	Keszthelyi kutystrand 2024. 03.	https://www.kutyabaratbalaton.hu/hu/kutyabarat-szolgalatas/keszthelyi-kutyas-park-piknikkert-es-strand
INT-12	Budapest után a legjelentősebb turisztikai pont 2024. 10.	https://www.sonline.hu/helyi-kozelet/2024/02/budapest-utan-siofokon-pihentek-a-legtobben-2023-ban-2
INT-13	Siófok város szabályozási terve 2024. 11.	https://or.njt.hu/download/2657/resources/EJR_45121744-1-melleklet-HeSZ_mod_rendeletehez-Siofok_varos_szabalyozasi_terve_0227.pdf
INT-14	Rendeletek 2024. 10	https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/428482

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Kaed Nóra

A Hallgató Neptun kódja: K6TBTN

A dolgozat címe: Zöldfelületi lehetőségek felmérése kutyatartás szempontjából Siófokon

A megjelenés éve: 2024

A konzulens intézetének neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A konzulens tanszékének a neve: Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
Tájtervezési és Településfejlesztési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Budapest, 2024 év 11. hó 05. nap

Kaed Nóra

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Kaed Nóra (név) (hallgató Neptun azonosítója: K6TBTN) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom / **nem javaslom**.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Budapest, 2024 év 11. hó 8. nap

[Kézzel írt aláírás]

belső konzulens

KONZULTÁCIÓS LAP

Konzultált hallgató neve: Kaed Nóra

Diplomatéma címe: Zöldfelületi lehetőségek felmérése kutyatartás szempontjából Sófokon

Konzulens neve: Dr. Szilvácsku Miklós Zsolt

1. Konzultáció

Időpont: 2023. november 23.

A konzultáció témája:

A dolgozat témakörének átbeszélése, valamint a kiindulási pontok és főbb irányvonalak tisztázása. Az alapvető struktúra meghatározása, illetve a dolgozat céljának és fókuszpontjainak kijelölése volt a fő cél.

A konzulens megjegyzése:

Az alap struktúra lefektetése és a fontosabb tartalmi pontok áttekintése, különös tekintettel a dolgozat céljának megfelelő irányvonalakra.

.....

Hallgató

.....

Konzulens

2. Konzultáció

Időpont: 2024. március 12.

A konzultáció témája:

A tartalomjegyzék átdolgozása és részletesebb átgondolása, amelyben a dolgozat szerkezeti felépítése került előtérbe. A témakör szerkezeti logikájának és a különböző fejezetek arányainak meghatározása is fontos szempont volt.

A konzulens megjegyzése:

A fő témakörhöz kapcsolódó kiegészítő témák és esetleges alfejezetek javaslata a dolgozat kerekébb felépítése érdekében.

.....

Hallgató

.....

Konzulens

3. Konzultáció

Időpont: 2024. május 14.

A konzultáció témája:

Az addig elkészült dolgozattal kapcsolatos kérdések tisztázása, különös tekintettel a dolgozat felépítésére és a tartalmi összhangra. További iránymutatásokat kértem az egyes részek logikai sorrendjéhez.

A konzulens megjegyzése:

Javítási javaslatok a dolgozat vizsgálati részével kapcsolatban. Több hangsúly a környezeti hatásokra.

Hallgató

Konzulens

4. Konzultáció

Időpont: 2024. május 22.

A konzultáció témája:

A kutatás során felmerült konfliktusok és a kutatás kidolgozása, valamint ezek kapcsolódása a dolgozat fő kérdéseire.

A konzulens megjegyzése:

A kutatásom kérdéseinek lényegi átbeszélése.

Hallgató

Konzulens

5. Konzultáció

Időpont: 2024. szeptember 10.

A konzultáció témája:

Az eddig elkészült javítások részletes átbeszélése.

A konzulens megjegyzése:

A növényfajok alaposabb részletezésének szükségessége, valamint részletesebb javaslati ábra készítésének ajánlása.

Kaed Hne

Hallgató

A. B. S. S. S.

Konzulens

6. Konzultáció

Időpont: 2024. október 25.

A konzultáció témája:

A dolgozatról a prezentáció készítése, az előadás főbb pontjai és a tartalmi hangsúlyok tisztázása.

A konzulens megjegyzése:

A témakörök hangsúlyozása, különösen azokat a részeket illetően, amelyek szakmailag és tartalmilag leginkább alátámasztják a dolgozat főbb üzeneteit.

Kaed Hne

Hallgató

A. B. S. S. S.

Konzulens